

NORI SUREGISTRUOTI LIETUVIŠKAS KNYGAS, IŠĖJUSIAS PER 400 METŲ

Didelis bibliografinis užsimojimas

Vilniuje veikiančios bibliografinės įstaigos — Knygų Rūmų (Rašytojų g. 6) — direktorius A. Ulpis teigia, kad jo įstaiga esanti užsimojusi sudaryti pilną 1547-1940 metų lietuviškos knygos bibliografiją ir taip pat pilną 1832 — 1940 metų lietuviškos periodikos bibliografiją. Kitaip sakant, užsimota suregistruoti vi-

šos lietuviškos knygos, pasirodžiusios beveik per 400 metų laikotarpį ir visi lietuviški laikraščiai-žurnalai, pasirodę per 100 su viršum metų laikotarpį. Trečias užsimojimas prie šių dviejų — suregistruoti 1918-1940 m. komunistinės pagrindinės spaudos leidinius lietuvių kalba.

Tie užsimojimai liečia laikotarpius iki 1940 metų todėl, kad ši įstaiga jau yra suregistravusi, kas Lietuvoje buvo išleista nuo tų metų, tai yra, nuo sovietinės okupacinės pradžios. Toji bibliografinė medžiaga jau ir išspausdinta arba spausdinama.

Dar vienas labai įdomus užsimojimas yra, kad minėtuosius tris užsimojimus užbaigus, norima suregistruoti taip pat ir visus lietuviškus bei lituanistinius (Lietuvą liečiančius svetimomis kalbomis parašytus) išleistus už Lietuvos ribų leidinius ir sudaryti tų leidinių ir straipsnių

bibliografiją. Jei toks užsimojimas tikrai būtų kada vykdomas, Knygų Rūmams tektų ieškoti ir neprobolševikinių leidyklų, bibliografų bei knygos mėgėjų bendradarbiavimo, ir reiktų gauti sovietinės cenzūros leidimą įsileisti bent po vieną egzempliorių visokio turinio leidinių...

MARCELINUI ŠIKŠNIUI 85 METAI

Marcelinui Šikšniui, buvusiam Vilniaus Vytauto Didžiojo Gimnazijos direktoriui, gegužės 2 dieną suėjo 85 metai amžiaus. M. Šikšnys dabar yra pensininkas, yra priimtas į dabartinę rašytojų sąjungą Lietuvoje, tebeapsilanko valdžios žmonių rengiamose paskaitose rašytojams.

MIRĖ ŽMUIDZINAVIČIENĖ

Gegužės 11 d. Lietuvoje mirė Marija Žmuidzinavičienė, dailininko Antano Žmuidzinavičiaus žmona.

Ženevoje nieko naujo

Svarstymui buvo pateikta be praėjusių metų knygų dar ir 1957 m. po premijos įteikimo išleistos knygos.

Jury komisiją sudarė: L. Andriekus, J. Brazaitis, A. Landsbergis, V. Maciūnas, N. Mazalaitė.

Premijos įteikimas, ruošiamas Lietuvių Rašytojų Draugijos Valdybos, įvyks gegužės 24 d., sekmadienį, 6 v. v. Baltų Laisvės Namuose, New Yorke. Į šventę atvyksta Birutė Pūkelevičiūtė iš Toronto ir Faustas Kirša iš Bostono. Literatūrinėje dalyje taip pat dalyvaus Kotryna Grigaitytė iš Newarko ir Leonardas Žitkevičius iš Brooklyno.

Po įteikimo akto, literatūros vakaro tose pačiose patalpose bus kavutė. Visi literatūros bičiuliai prašomi atsilankyti į šį pirmą Lietuvių Rašytojų Draugijos šventę New Yorke. Įeinant aukojama 3 dol.

Vakarų "pakete",

kuri pateikė JAV valst. sekr. Herteris, pasiūlyta:

Rytų ir Vakarų Berlynas vienijamas laisvais rinkimais ir miesto laisvė garantuojama Keturių Didžiųjų, "iki Berlynas taps suvienytos Vokietijos sostine".

Tuo pat sudaroma mišri komisija iš 25 Vak. Vokietijos ir 10 Rytų Vokietijos atstovų, kuri turi paruošti rinkiminį įstatymą ir užmegsti ryšius, reikalingus Vokietijos suvienijimo procesui. Komisijos nutarimai daromi trijų ketvirčių balsų dauguma, Rytų Vokietijos atstovams suteikiant veto teisę. Šios fazės metu Keturi Didieji keičiasi žiniomis apie kariuomenės ir ginklų kiekius Europoje, Rusijai ir JAV sutinkant

apriboti savo sausumos pajėgas 2,5 mil. vyrų, vėliau sumažinant iki 1,7 mil. vyrų.

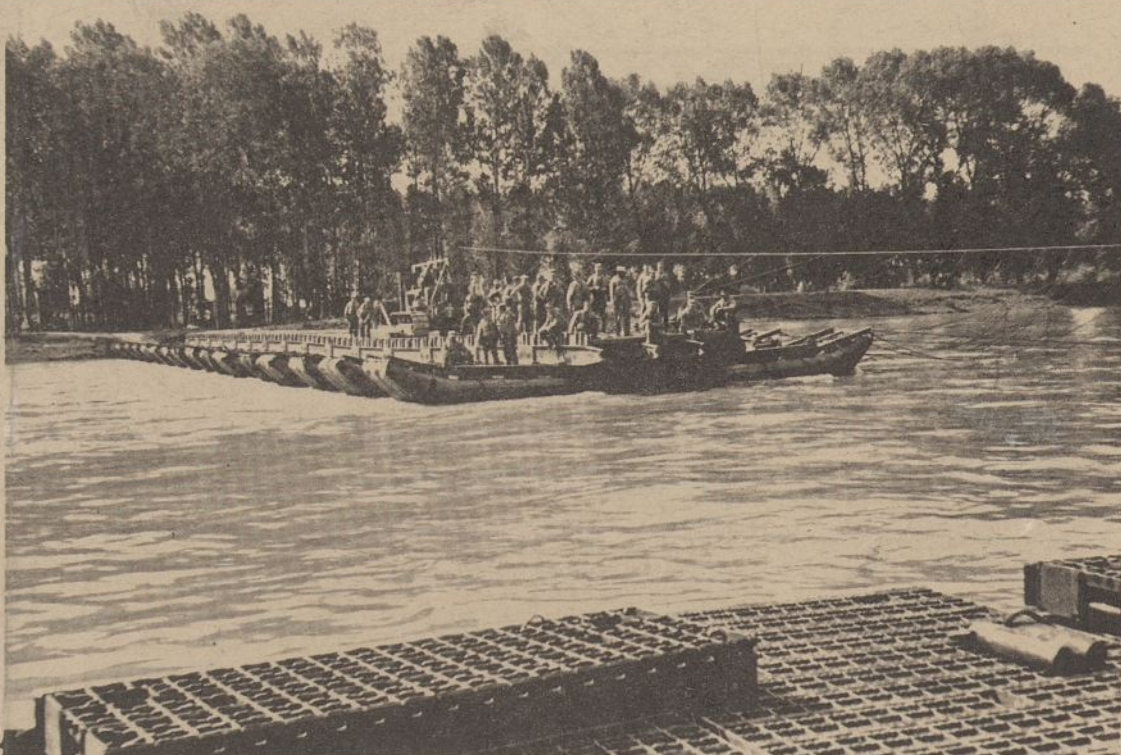
Rinkimai turi būti įvykdyti per 30 mėnesių. Įvykdžius reikalingus kariuomenių sumažinimus ir pergrupavimus Europoje, pradedamos derybos taikos sutarčiai su Vokietija. Ją pasirašius, visos svetimos įgulos atitraukiamos, nebent atitinkami kraštai prašytų jas pasilikti.

Rusų "taikos plane" siūloma:

Separatinės taikos sutartys su abiem "suvereniais" Vokietijos režimais. Abiems vokiečių valstybėms paliekama tartis dėl suvienijimo, kada ir kaip joms patiks.

Laukiant suvienijimo, Vakarų Berlynas paliekamas "laisvu, demilitarizuotu miestu", ir Vakarų valstybių "okupacinis režimas" baigiamas.

Sovietų Sąjunga atitrauks savo įgulas iš Vokietijos, Lenkijos ir Vengrijos, įgeju NATO valstybės "atitraukia savo jėgas į savo valstybines teritorijas ir likviduoja karines bazes

Vokietijoje, prie JAV kariuomenės veikia kaip ir svetimšalių legionas, susidedas iš 14,600 vyrų. Jį vadina darbo ir sargybų kuopomis. Tose kuopose nemažas lietuvių skaičius anksčiau dirbo ir dabar tebedirba. Apie tų dalinių vyrus neseniai N. Y. Herald Tribune taip rašė: "Jie gyvena krašte, kuris nėra jų tėvynė, ir tarnauja amerikiečių kariuomenėje, nebūdami amerikiečiais". Vienas toks lietuviškas dalinys — 8591 LS Co., neseniai atšventė darbo dešimtmetį. Tas dalinys, net visoje JAV armijoje, yra pasižymėjęs pontoninių tiltų statyme. Nuotraukoje pontoninio tilto statymas per Reino upę.

Ar Berlyno konfliktas gali sukelti naują karą?

Macmillanas sako, kad Chruščiovas karo nenorįs, bet Vakarų priešinimasis gali priversti imtis karo, tad siūlo derėtis ir, jei reikia, nusileisti...

Ženevos vardas skamba nepasisekimu. Šis puikus miestas, skirtas poilsiui, visas politines iliuzijas yra sužlugdęs. Tautų Sąjunga nepajėgė sulaikyti II Pasaulinio karo, kuris kilo, kai tik buvo užbaigti naujieji rūmai. 1954 m. čia buvo likviduota Indokinija ir 1955 m. čia vykusį viršūnių konferencija buvo tik didelė politinė apgaulė.

Ar šį kartą Ženevoj galima tikėtis kokio susitarimo? Ne. Abiejų pusių priešinimasis didesni, negu buvo 1955 metais. Vakarai išdirbo didelį planą, stengdamiesi Berlyno klausimą sujungti su Europos saugumu, ginklų kontrole nuo Atlanto iki Uralo. Bet sovietai šį planą nori sudraskyti į skiautus.

svetimosse teritorijose".

Abiems pusėms atmetus minėtus pasiūlymus,

Berlyno krizei išspręsti Sovietų Sąjunga pasiūlė tris kelius, visus nepriimtinus Vakarams. Pasiūlymas buvo padarytas privačiame Gromyko pasikalbėjime su britų užs. reik. min. Lloyd'u. Jame sakoma:

(1) Vakarai turi atitraukti savo įgulas iš Vak. Berlyno, arba (2) okupacinės įgulos Vak. Berlyne turi būti papildytos sovietų kariuomene, arba (3) Vakarų įgulos pakeičiamos "neutrالیų kraštų kariuomene" Jungt. Tautų priežiūroje.

Laiškas iš Ženevos

Ar Berlyno konfliktas gali sukelti naują karą?

Macmillanas tuo tiki, arba bent bando įtikinti, kad pridavus didesnio svorio sprendimams. Macmillanas, kaip žinome, matėsi su Chruščiovu. Jis sako: "Chruščiovas nenorį karo. Bet Vakarų priešinimasis gali priversti jį imtis karo. Tad derėkimės ir, jei reikia, nusileiskime".

Jis kalba lygiai, kaip prieš dvidešimt metų kalbėjo kitas britų premjeras, susitikęs su Hitleriu, kuris, kaip ir Chruščiovas, prisiekinėjo, kad norįs taikos, bet "sudetis bet kokia priemone jis norįs turėti, nes tai jo teisė". Šis žmogus, sakė, tada Neville Chamberlain, galės pasidaryti nepatenkintas ir pavojingas. Patenkinime jį, kad jis nurimtų ir neardyty taikos.

Bet šalia tų panašumų yra ir skirtumų tarp 1959 ir 1939 metų. Pasaulio opinija dėl Berlyno nejaucia tokio pavojaus, kaip dėl Danzigo. Chruščiovas jai ne Hitleris. Nežiūrint visų pažadų, Hitleris troško karo, kurį jis laikė būtinu sukurti didžiąją Vokietijai. Jis sakė: Už kelių metų aš būsiu 50 metų, būsiu pats vadovauti Vokietijai kovoje, kurias jai lemia ateitis.

Chruščiovas turi daugiau, negu 50 metų. Jo sveikata nėra gera. Ir jis nelaikomas

kariniu genijumi. Jis tiki, kad laikas dirba komunistui. Prieš jį yra Amerika, kurios pirštas padėtas ant ginklo gaiduko ir jis negali tikėtis, kaip Hitleris, sumušti savo priešus vieną po kito, bandydamas užmigdyti stipriuosius ir sutriuškinti silpnuosius. Šita rizika Berlynui užgrobti yra per daug pavojinga.

Svarbiausias Chruščiovo tikslas yra pasilaikyti rytinę Vokietiją, pasirašant su ja taikos sutartį. Niekas negali nuginčyti šito reikalo. Eliminavimas Berlyno yra jo plano dalis, bet jis siekia palaipsniui. Jis bando išgauti kuo daugiau, sukeldamas kuo didesnę baimę.

Vakariečiai paruošė "paketą", kuriame yra pasiūlymai dėl Berlyno, Vokietijos suvienijimo ir nusiginklavimo. Rusai jį atmetė ir pasiūlė suskaldyti, kad pradėjus derybas. Tos derybos būtų labai pavojingos.

Net britai yra kategoriškai nusistatę neatiduoti 2 milijonų berlyniečių komunistui.

Bet niekas nesitiki dviejų hipotezių, būtent, visiško vakariečių kapituliacijos ir sovietų kariuomenės puolimo. Prileidžiama tik nauja Berlyno blokada ir naujas orinis tiltas.

Bendrai manoma, kad dabartinė padėtis būsianti pratęsta. Ir kova dviejų koncepcijų, kurių simbolis yra Berlynas, tęsis toje pačioje fazėje, neišsukiančiojo karštojo karo.

Omahoje, Notre Dame Academy pavasarinio parenimo programoje, pasirodė šia mokyklą lankančios trys lietuvaitės, pasipuošusios gražiais tautiniais rūbais. Iš kairės: D. Katiliūtė, R. Cicėnaitė ir L. Povilaitytė (plačiau 2 psl.). Nuotrauka Alg. Povilaiciū.

Krepšininkai vėl ambasadoriauja

JAUNUTIS P. NASVYTIS

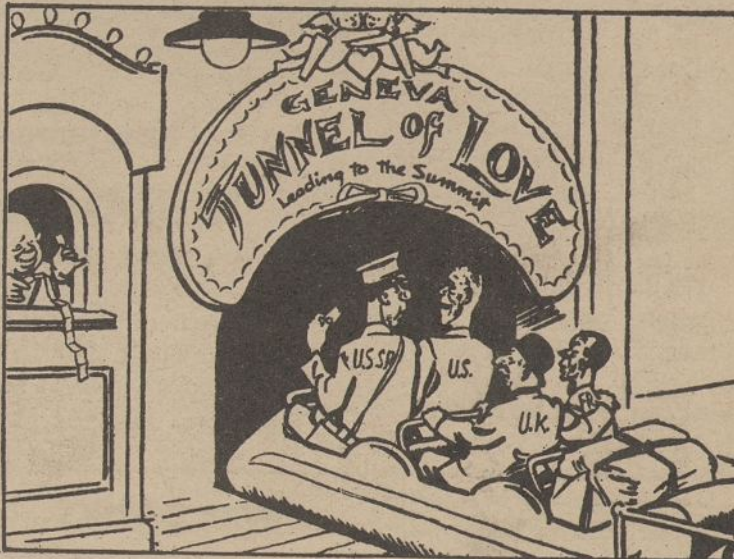
Prieš 25 metus lietuvių krepšinių apsauginiai epideija ligi šių dienų ne kiek nemažina savo aktyvumo. Po neužmirštamų laimėjimų Europos pirmenybėse krepšinio meilę tautiečiai nešiojasi su savim ir visuose piligriminiuose keliuose, o kai tik sueina į kruvą didesnis jų būrys, tuoj ir komanda susidaro.

Tokios ir kitokios komandos atnešė daug naudos lietuviškam reikalui. Prisiminkime Vokietijos stovyklų krepšinių dominavimą pokarinės Europos sporti-

nėje arenoje, sėkmingas gastroles po krepšinių mėgstancią Prancūziją, atskirų krepšinių kvietimus žymių komandų ar net valstybių rinkinių treneriams.

Ir Lietuvoje mūsų jaunimas ambicingai stengiasi tęsti, nors ir negalėdamas Lietuvos vardu rungtyniauti, Europos krepšinio meistrų šalies tradicijas. Mus pasiiekiančiomis žiniomis, pavergtoje Tėvynėje krepšinis laikomas tautiniu lietuvišku sportu. Sovietai į

(Nukelta į 8 psl.)

- Mes iš anksto nemokėsime. Pirmą pažiūrėsime ar patiks!...

Published semi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telephone:

HEnderson 1-6344.
Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor-in-Chief:

Balys Gaidžiūnas.

Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.

Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.

Single copy — 10 cents.

Dukart savaitinis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Džos (Inkorp. ne pelnui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telefonas:

HEnderson 1-6344.

Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.

Vyr. redaktorius: Balys Gaidžiūnas.

Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.

Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Isteigtas 1915 metais.

Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Redaktoriai: Vyt. Gedgaudas ir J. P. Palukaitis.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), R. Mieželis (Chicago), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Geriau vienas, kad ir blogesnis vadas, negu du geri

K. ŽUKAS

Įtempta tarptautinė padėtis verčia mus pagalvoti, ar mes esame pasiruošę visokiems netikėtumams, kurie kiekvienu momentu gali mus užklupti susiskaldžiusius, be vieningos politinės linijos, be jokio veikimo plano, kaip efektingiau prisidėti prie Lietuvos nepriklausomybės atgavimo.

Žmonija gyvena lyg prie ugniakalnio, kuris kunkuliuoja ir nežinia, kada prasisvers. Laukiama "didžiųjų grumtynių" tarp bolševikinio ir demokratinio pasaulio, tai yra tarp Sov. Sąjungos ir Jungt. Amerikos Valstybių.

Aiškus dalykas, mūsų simpatijos ir pilnas pritarmas yra Amerikos pusėje. Čia mūsų viltys ir ateitis, ten gi siaubingas gyvenimas, valstybinis ir tautinis žlugimas.

Tūlas gali pasakyti: "Tose didžiosiose grumtynėse ką gi mes, lietuviai išiešviam, galime nufemt?" Į tai galima atsakyti: turime stengtis, kad būsimieji Vakarų politikai mums nepriklaistų: "Ko mes dėl Lietuvos nepriklausomybės ir bendrai dėl lietuvių sielosimės ir sau galvas kvaršinsime, jei jie patys dėl savo likimo nesisielos, jei jie tarp savęs taip susiskaldę ir visą laiką nesantaikoje gyveno. Matyti, jie prie savarankiško gyvenimo dar nėra pribrędę."

Žinoma, militariniu ir politiniu atžvilgiu mes daug reikšmės negalime turėti, bet ir čia, Amerikoje, ir visame pasaulyje mes visą laiką ir visokiais būdais turime įrodinėti, kad esame vieninga ir kultūringa tauta. Mes turime reikalauti gražinti mums smurtu išplėštą nepriklausomybę, nes nepriklausomai gyventi moka ir sugebame.

Tai galėsime efektingai atlikti tik tada, kai mes čia, tremtyje, būsime vieningi, kai politiniams klausimams turėsime vieną vadovaujantį organą, kuris visą laiką ir visais atžvilgiais reprezentuos mus, išiešvius, ir kalbės visos pavergtos tautos vardu.

Įrodinėti vienybės reikalingumą yra sunku ir beprasmiška. "Vienybė galybė" — tai aksioma, kuri jokių įrodymų nereikalinga. Užtenka priminti, kad, tik vieningi būdami, mes 1919 — 1920 m. savo nepriklausomybę atgavome ir ją apsaugojome.

Čia aš pamėginsiu keliais argumentais įrodyti mūsų susiskaldymo žalingumą.

Šv. Mato evangelijoje, 1' me perskryme, Jėzus Kristus sako: "Kiekviena karalystė, kuri pati su savim nesutinka, bus sunaikinta, ir kiekvienas miestas ar namai, kurie patys su savim nesutinka, neišlikis". Pasakyta aiškiai.

Prisiminkime mechanikos dėsnių apie jėgų suderinimą. Jei į kokį nors tašką (arba iš jo) taikomos dvi ar kelios jėgos, tai didžiausias efektas bus tuomet, kai tos jėgos veiks vienu laiku ir viena kryptimi. Jeigu į tą tašką (arba iš jo) jėgos veiks nevienu kampu, tai tų jėgų veikimas tolydžio mažės, žiūrint kampo didumo. Ir kai tas kampas pasieks 180 laipsnių, tai yra jei jėgos veiks priešinga viena

kitai kryptim, tai jėgų veikimas bus lygus nuliui, arba arti jo.

Kai kas gali pasakyti: "Mes gi Lietuvos nepriklausomybės reikalu veikime ta pačia kryptimi, kaip ir kiti, taigi nurodomas mechanikos dėsnis čia netinka". Taip, gerbiamieji, bet mūsų palaidame veikime yra gana daug kampų, o ir mažiausias kampas jau jėgų efektą mažina. Be to, veikimas vienos jėgos tuo laiku, kai kitos visai netaikomos, didelio efekto nesudaro.

Aiškę savo veiksmų nesuderinimo pavyzdį turėjome visai netolimoje praeityje — tai buvo nelemtas Vatikano klausimas. Dėl vienybės nebuvimo mes veikėme pakrikai, partizaniskai.

Atrodytų, kad, jei mes siekiame vieno tikslo, tai, ar veikime vieningai, ar pakrikai, rezultatas turėtų būti tas pats. Tai yra didelė ir nedovanotina klaida. Tuo pačiu klausimu ir prie to paties tikslo mes privalome eiti tik vienu keliu ir tik vienos vadovybės vedini.

Didysis Napoleonas savo metu pasakė vieną visiems laikams ir įvykiams tinkamą taisyklę, į kurią kreipiu ypatingą dėmesį. Jis pabrėžė: "Geriau vienas, kad ir blogesnis vadas, negu du geri". Šventa teisybė! Ką gi sakyti, jei mes šiuo metu turime ne du, bet kelis ir, atrodytų, visus gerus vadus. Ar jie atstos "vieną, kad ir blogesnį vadą"?

Pamėginsime daryti išvadą.

Laukiamų lemtingų įvykių aktyvaizdoje mes turime įsisąmoninti, kad tik vienybėje galybė; kad dabartinis mūsų susiskaldymas yra žalingas; kad dėl to susiskaldymo nukentčia brangiausias mūsų reikalas — Lietuvos Nepriklausomybė. — To susiskaldymo nedovanos mums nei mūsų ken-

Omahos lietuvių žinios

ALTS SKYRIAUS NARIŲ SUEIGA

Gegužės 3 d. skyriaus nariai buvo susirinkę skyriaus pirmininko J. Povilaičio bute pastarimui, kuriame svarbiausi buvo du klausimai: skyriaus atstovavimas Tautinės Sąjungos Seime ir Dirvos platinimo suaktyvinimas.

Skyrių atstovauti Sąjungos Seime pavesta J. Povilaičiui.

Dirvai pasiūstas jau trečias numatomų skaitytojų sąrašas. Be to, skyriuje gaunami 5 ekstra Dirvos egzemplioriai, kuriuos skyriaus valdybos nariai dalina susipažinimui. Pasiūlyta, jog, Dirvos platinimo vaje pasėkoje, šio laikraščio skaitytojų skaičius Omahoje daugiau, negu padvigubėjo.

MOKSLEIVIŲ PASIRODYMAS

Lietuvių parapijos mokyklos mokytojos seselės moko lietuviukus mokinius ne tik tėvų kalbos, bet taip pat ir lietuviškų dainų bei tautinių šokių. Gegužės 9 d. vietos lietuviškoji visuomenė turėjo progos pamatyti šio paties jaunojo atžalyno pasirodymą parapijos salėje.

Pirmoje programos dalyje — patriotinis vaizdelis, nukelias žiūrovą į Nepriklausomos Lietuvos laikus, kada laimingi vaikučiai laisvoje tėvynėje linksminosi, dainavo. Toliau — žiauri okupacija, tačiau su tvirta viltimi, jog Tėvų žemei vėl laisvės rytas nušvies.

Antroje dalyje — visa virtinė tautinių šokių, iš kurių išskirtinai reikia pa-

čiantieji tautiečiai, nei istorija.

Tad pagalvokime... Atsilauskime savo sąžinės balso...

minėti Sadutę. Tai tikrai puikus šokis, kuris Omahoje buvo sušoktas pirmą kartą. Jį išpildė aštuonios poros vyresniųjų mergaičių.

Programos paruošė mokytojos seselės Cecilija ir seselės: Coronada ir Philomena. Joms talkininkavo ir visos kitos seselės — mokytojos. Technišką šio parengimo dalį įvykdė Tėvų Komitetas: J. Jonyka, V. Šarka ir V. Mackevičius.

Baigiant norisi pastebėti, kad žiūrovui, sėdinčiam pustuštėje salėje ir stebinčiam šį gražų parengimą, darėsi neįauku. Seselės — mokytojos tiek darbo valandų ir širdies įdėjo į lietuvių mokinių pasirodymo parengimą, o žiūrovų... vos kelios dešimtys. Kur didesnį dalis tėvų, kurių vaikų scenoje šoko ir dainavo? Argi savo vaikų lietuviškas išauklėjimas jau visiškai neaktualus?

PAGERBĖ MOTINAS

Omahos skautės, vadovaujamos tuntininkės ps. Gr. Kovaitės, vyr. sk. Ir. Lileikienės ir sk. Ald. Balulienės, gegužės 10 d. suruošė savo mamytėms parapijos salėje pagerbimą-kavutę. Skautės padėklamavo motinos dienai pritaikintų eilėraščių, paskambino pianinu ir padainavo. Parengimas praėjo jaukioje nuotaikoje.

SUKURS LIETUVIŠKĄ ŠEIMĄ

Gegužės 16 d. Gražina Kovaitė susižiedavo su Albinu Reškevičium.

Abu jauni veiklūs kolonijos visuomenininkai. Gr. Kovaitė — žymi skaučių veikėja, pasiekusi paskutininkės laipsnį ir jau trečietai eina tuntininkės pareigas. A. Reškevičius, — antri metai iš eilės bendruomenės valdybos narys ir eilė metų aktyvus sportininkas Sporto Klube Lituania, J. P.

SKAUTAI

SKAUTŲ SPORTO ŠVENTĖ WORCESTERY

Birželio 20-21 d. Worcesterio Maironio parke bus IV-ji Atlanto rajono skautų sporto šventė, kurioje varžysis jaunieji, vyresnieji ir skautės. Tai bus pirmas kartas, kada ir vilkiškai dalyvaus varžybose.

Atskirų rungčių numatomos dovanos. Pereinamoji dovana šiuo metu yra pernykštės ir šios šventės rengėjų — Worcesterio Nevėžio tunto rankose. Pirmosios dienos vakare bus bendras Atlanto rajono skautų ir skaučių laužas.

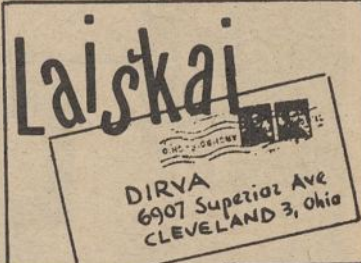
ATLANTO RAJONO VADOVŲ KURSAI

Birželio 6-7 d. Gerulaičio ūkyje, prie Hardwilk, netoli Worcesterio, bus Atlanto rajono skiltininkų sąskrydis. Jo metu bus ir vadovų mokyklos II-ji praktinių užsiėmimų dalis.

BR. JUODELIS GRĮŽTA SKAUTŲ SPAUDON

Mūsų spaudoje apie skautybę rašas chigagiskis jūrų psknt. Bronius Juodelis su-tiko įeiti į Skautų Aido redakcinį kolektyvą. Jis kartu yra ir Sk. Aido redakcijos atstovas Chicagoje. Adresas: Mr. Br. Juodelis, 4200 So. Rockwell St., Chicago 32, Ill.

Savo laiku j. ps. Br. Juodelis sumaniai redagavo Skautybės Kelią.

KĄ DABAR REIKS IŠGALVOTI?

Prieš keletą metų P. Gri-gaitis keletą kartų Naujienose spausdino rašinius, kuriuose aiškino, kad diktatorius A. Smetona buvo apsi-statęs būriu policijos, ir be policijos apsaugos niekur negalėjo pajudėti. Girdi, demokratinės Amerikos prezidentą nesaugoja policija ir kiekvienas pilietis su prezidentu gali pasikalbėti.

Čia siunčiu ištrauką iš Naujienų, kur skelbiamos visiškai priešingos žinios. Tik paskaitykit:

"1,000 policininkų saugos Eisenhower

NEW YORKAS. — Ketvirtadienį prez. Eisenhoweris atvyks ceremonijoms, kuriomis bus pradėtas statyti Linkolno mokslo centras už \$58 mil. Prezidentas pasakys 30 minučių kalbą apie Amerikos mokslo plėtojimą.

New Yorko policijos viršininkas Stephen Kennedy paskyrė prezidentui saugoti 1,000 policininkų ir dekettyvų, 300 vyrų daugiau, negu buvo paskirta saugoti Kubos revoliucijos vadą Fidel Castro, kai jis sakė kalbą 40,000 žmonių susirinkime Central parke".

Idomu, ką dabar Naujienoms reikės išgalvoti, norint ir toliau palaikyti prasi-manymą, kad A. Smetona saugojo būriai policininkų? K. Ramonas, Chicago

Dirvos skaitytojas J. Česonis, iš Philadelphiajos, rašo: "Išpuošėte Dirvą, kaip gražiausią nuotaką. Maloni ir širdžiai. Ir ko gi daugiau galėtum norėti? Padidinkite puslapių skaičių ir padažninkite nors tris kartus į savaitę".

Vienas Dirvos skaityto iš Chicago, ilgą laiką už Dirvą nemokėjęs, taip rašo: "Geriau vėliau, negu niekada! Buvau labai "apsėstas" visokių bėdų.

Atsikvošėjau, siunčiu tuo tarpu kiek išgalvau, atskaitytą už skolą ir už likusius siuntinėkite Dirvą toliau.

Dirva vis taip darosi indomesnė, kad kultūringes-niam žmogui būtina.

Siunčiu \$15.00. Prašau ir toliau siuntinėti."

SPORTAS

RYTŲ APYGARDOS II RATO VARŽYBOS BOSTONE

FAŠKo Rytų Sporto Apygarda pavedė Bostono LSK Dainavai įvykdyti birželio 6-7 dienomis Bostone, Rytų apygardos antrojo rato varžybas, kurios apims: lengvą atletiką, lauko tenisą, futbolą (soccer) ir plaukymą. Varžybose gali dalyvauti per Rytų sporto apygardą registruoti sporto vienetai ir paskiri sportininkai, atlikę 1959 m. sportininkų registracijos prievole. Klubai ir pavieni sportininkai, taipogi ir klubams nepriklausą sportininkai registruojasi iki gegužės 23 dienos pas Alfonsą Želvį, 177 H Street, So. Boston, 27, Mass.

Jauniams gimimo riba: 1941 sausio 1 d., jauničiams: 1943 sausio 1 d. Varžybų dalyvius maistu ir nakvyne rūpinasi Dainava. Smulkesnių žinių apie varžybas (laiką ir vietą) teirautis per sporto klubus, kuriuos tiesioginiai informuoja LSK Dainava.

Kaip užrašas sako...

"DUODAMAS, KUR YRA GERAS SKONIS"

Kur yra geras skonis, ten yra gaivinantis Stroh's alus. Stroh's reiškia gerą skonį, nes tikrai geriausi dalykai eina į Stroh's. Ir Stroh's yra ugnim verdamas, kad duotų skonį, nelyginamą dėl lengvumo, dėl malonumo, dėl rūšies! Bandyk Stroh's, tai alus, kuris "Duodamas kur yra geras skonis!"

Jums patiks

DABAR UŽ VIETINES KAINAS!

Stroh's

Amerikos vienintelis ugnim verdamas alus... ugnim verdamas prie 2000 laipsnių!

yra šviesesnis!

THE STROH BREWERY COMPANY, DETROIT 26, MICHIGAN

Detroito šeštadieninė liuanistinė mokykla.

Darbo, kovos ir aukos dešimtmetis

Detroito šeštadieninė lietuvių mokykla švenčia dešimtmečio sukaktį

Gal nebus perdėta pasakyti, kad nė viena profesija nėra tiek nusipelnusi savo tautai, kiek nusipelnė Lietuvos mokytojas - mokytoja. Nepriklausomoje Lietuvoje mokytojas dirbo ne tik svarbų mokymo ir auklėjimo darbą, bet ir visą tautos visuomeninio darbo našta. Todėl gal nė viena profesija Lietuvoje tiek nenukentėjo nuo raudonųjų, kiek nukentėjo mokytojai, nes į Sibirą buvo per vienus metus ištremta virš tūkstantio vien pradžios mokyklų mokytojų.

Vokietijoje, vos tik nutilus patrankų ir bombų griausmui, lietuvių mokytojas išsišlavė baraką ir pradėjo mokyti vaikus, neturėdamas nė vadovėlių, nė rašomosios medžiagos, nė mokslo priemonių ir neklaušė kas jam už tai mokės ar padėkos. Kai jau mokyklos buvo išvairiusios giliai mokymo ir auklėjimo vagą, atsirado švietimo valdybos, įgaliotiniai ir inspektoriai... Ir atvykus Amerikon, kurioje kolonijoje tik atsirado mokytojas ir keletas lietuvių, tuoj gimė ir šeštadieninė liuanistikos mokykla.

Ir Detroito šeštadieninė liuanistikos mokykla, kuri rengiasi švęsti savo dešimtmetį, suorganizavo ne kas

kitas, o Lietuvos mokytoja-mokytojas. Ir jie veda sunkią kovą dėl jaunosios kartos nutautėjimo.

— Lenkiu jums savo galvą, — kreipdamasis į mokytojus, kalbėjo tos mokyklos patalpų šeimininkas, šv. Antano parapijos klebonas kun. dr. I. Boreišis prie 1951 metų mokyklos kalėdinės eglutės, — kad jūs turite savyje tiek pasiryžimo, kad aukodami savo poilsio valandas, mokote šiuos mažuosius gimtosios kalbos ir tėvynės meilės, kad neleidžiate jiems ištripti svetimųjų įtakų ir svetimų kultūrų jūroj... Pasakyta iš širdies į širdį, nors gal ir nevisi širdies kalbą tesupranta.

Apie 30 šeštadienių, po 4 valandas — 120 valandų vienas mokytojas paaukvoja per metus šeštadienei liuanistikos mokyklai, gavindamas audrų laužomus

ir karščių džiovinamus Nemuno šalies žiedus. O kas suskaičiuos pamokoms pasirengimo ir rašomųjų darbų taisymo valandas?

Nors darbas sunkus, reikalaujantis nepaprasto pasiaukojimo ir meilės, tačiau Lietuvos mokytojas rankų nenuleido, nes jis tiki, kad iš tų žiedų išaugs vaisiai brangiam prabočių kraštui.

Gegužės 24 d., sekmadienį, tuoj po sumos, buv. Detroito lietuvių svetainės didžiojoje salėje Lietuvos mokytojas-mokytoja vainikuos savo darbo vaisių dešimtmetį, į kurį jis maloniai kviečia mokyklos vaikučių tėvelius, mokykloje dirbusius mokytojus ir visą Detroito lietuviškąją visuomenę.

Programoj: mokyklos dešimtmečio ir mokslo metų užbaigimo aktas ir meninė dalis, kurią išpildys patys

CHICAGO

PRIEŠSEIMINIS SUSIRINKIMAS

Gegužės 15 d. įvyko A. L. Tautinės Sąjungos Chicago skyriaus narių susirinkimas. Išrinkti atstovai į Sąjungos seimą (13 atstovų). Centro valdybos narių — J. Jurkūno ir J. Paplėno paraginimas vykti į seimą kiek galima gausesniai narių skaičiui rado gyvo pritarimo. Sąjungos suvažiavimai neturėtų apsiriboti vien sausa formaline puse, bet pasidaryti visuotiniais masiniais skrydžiais. Šis šūkis, atrodo, neliks be atgarsio ne tik Chicagoje, bet ir kitose kolonijose.

Karolis Drunga padarė platesnį pranešimą apie lietuvių padėti Vokietijoje. Kitas pranešimas buvo apie dabartinę būklę Lietuvoje.

Skyriaus valdyba, pranešdama apie žiemos sezono veiklą, savo kreditan galėjo įsirašyti per Margučio radiją surengtą paskaitų ciklą apie žymiuosius tautos žadintojus — Basanavičių, Maironį ir kitus. Taip pat ir porą surengtų pobūvių, kurie žymiai sustiprino skyriaus kasą.

Susirinkimas baigtas vaisėmis. J. V.

Anglija pasižymi rūkais.

Neseniai greitoji pagalba vėžė berniuką į ligoninę skubiai operacijai. Rūkas buvo toks tirštas, kad aštuoni policininkai pasikeisdami ėjo prieš automobilį, tikrindami kelią. 15 mylių kelionė truko penkias valandas.

mokiniai. Įėjimas nemokamas.

Gausus atsilankymas parodys, kad lietuviškoji visuomenė Detroite rusenanti lietuviybės židinį vertina ir duoda jėgų tiems, kurie jį kursto. K. Jurgutis

WHEEE!

PAVASARINIS VALYMAS YRA LENGVAS

... jei jūs naudojotės švaria GASO šiluma visą žiemą

Jokių dūmų, jokių suodžių, jokio purvo... užuolaidos ir sienos lieka švarios! Jei jūs neturite gaminės šilumos dabar, jūs galite pakeisti savo dabartinį pečių ir ekonomišką, patogų gaminį per vieną dieną. Pašaukite mus apžiūrėti nekainuojančio pečiaus apžiūrėjimą. Atsiminkite, nieko nėra švaresnio, kaip gaso liepsnos!

The East Ohio Gas Company

APLANKYK SAVO BAŽNYČIA
MEMORIAL DIENOJ

FRANK S. DAY
COUNTY RECORDER

DEŠINĖJE: Motinos dienos minėjime Detroite, gegužės 10 d., gražiai pasirodė Detroito mergaičių choras, vadovaujamas St. Slizio (kairėje). J. Gaizučio nuotr.

SU AMŽINAJA UGNIMI

A. MERKELIS

(Ištrauka iš Vydūno monografijos)

(2)

Dr. Liudo Vaineikio kviečiamas Vydūnas 1900 m. lankėsi Palangoje. Tai buvo pirmasis jo viešėjimas Didžiojoje Lietuvoje. Palanga tuo metu buvo vienas iš didesnių lietuvių tautinės kultūros centrų. Čia veikė progimnazija, kurioje mokėsi gana daug lietuvių. Per Palangą, esančią prie pat Prūsų sienos, buvo slapta gabenamos ir lietuviškos knygos, kurios iš Palangos buvo skleidžiamos toliau po visą Lietuvą.

Palangos kraštas, administraciškai priklausydamas ne Kauno, bet Kuršo gubernijai, rusifikacijos atžvilgiu turėjo kiek lengvesnį režimą, negu kitos Lietuvos vietos. Čia 1898 m. įvyko pirmasis Lietuvoje didesnės reikšmės turėjęs spektaklis. Buvo suvaidinta Keturakio komedija "Amerika Pirtyje". Į šį pirmąjį lietuvišką vakarą suvažiavo daug šviesuomenės ir ūkininkų, net iš tolimiausių žemaitijos vietų. Palangoje lietuvių visuomeninis ir kultūrinis veikimas daugiausia spietėsi apie Vaineikių šeimą.

Dr. Liudas Vaineikis (1869. VIII. 31 — 1938. I. 17), lietuviškų laikraščių bendradarbis, lietuviškos spaudos platintojas ir vienas iš didžiųjų kovotojų dėl lietuvių spaudos laisvės, dėl lietuviškosios spaudos buvo ištremtas į Sibirą. Sugrįžęs iš tremties, jis toliau tęsė savo lietuviškąjį darbą, palaikydamas glaudžius ryšius su žymesniaisiais to meto lietuvišiais veikėjais. Labai artimi Vaineikių šeimos santykiai buvo ir su Vydūnu. Dažnai vasaromis Vydūnas lankydavosi Palangoje pas Vaineikius, o Vaineikiai per Giedotojų Draugijos vakarus Tilžėje pas Vydūną.

Atgyjančioje lietuvių tautoje Vydūnas visas viltis dėjo į jaunimą, ir "Probočių šešėliuose" Visuomis sau — žmogumi pažadina ne seną, apiakusią ir apkurtusią baudžiauninkę Mirkuvienę, bet jos jauną sūnų, taip pat baudžiauninką, Mykolą. Dar didesnis jaunimo vaidmuo Tėvynės pavasariui išaušus, ir jam jaunojo Visuomio — Vydūno kanklės skambėjo. 1905-1908 m. jaunimui jis leido dvimėnesinį žurnalą "Šaltinį", skiriamą gilesniam gyvybės pažinimui, 1911-1914 m. jauniesiems skiriamą mėnesinį laikraštį "Jaunimas".

Jei devynioliktojo amžiaus pabaigoje ir dvidešimtojo pradžioje Giedotojų Draugija Vydūną išgarsino Mažojoje Lietuvoje, tai daugiausia Vydūno laikraštėliai dvidešimtojo amžiaus pradžioje jį garsino Didžiojoje Lietuvoje, surado daug jo sekėjų, vadinamų vydūnininkų. Vydūno laikraštėliai ir raštai buvo mėgiami mokslo siekiančio jaunimo, ypač to, kuris buvo idealistiškai nusiteikęs, siekias ugdyti ir tobulinti savo asmenybę. Per savo laikraštėlius Vydūnas su lietuvių jaunuomene mezgė glaudesnius santykius, su ja susirašinėjo net laiškais, savo laikraštėliuose atsakinėjo į jai rūpimus klausimus. Žmogų, ypač jauną dažnai traukia, kas neaišku, paslaptinga, ryškiai skirias iš aplinkumos. Toks buvo ir Vydūnas.

1908 m. vasarą, kada studentai ir mokiniai atostogauja, Palangoje iškilmingai buvo minimas pirmojo lietuviško vaidinimo dešimtmetis. Buvo vaidinama ta pati Keturakio komedija "Amerika Pirtyje". Vėl į Palangą — svieto pabangą prigriuvo prigarmėjo galybė svietelio iš žemaičių ir Aukštaičių. Atkeliavo iš Tilžės pas Vaineikius ir Vydūnas su dailininku Adomu Braku iš Klaipėdos. Vydūnas jau tuomet buvo plačiai žinomas ir savo idėjomis bei originalia išvaizda traukė į save visų dėmesį. Prof. Ignas Končius, tuomet studentas, vienas iš tų iškilmių organizatorių šeiminių Vaineikių buvo supažindintas su Vydūnu ir Adomu Braku. Adomas Brakas, jaunas, švelnios išvaizdos, kuklus jaunuolis, jam ypatingo įspūdžio nedarė.

— Bet Vydūnas iš Tilžės, visai kas kita, — sako prof. Ig. Končius. — Savotiški plaukai. Įdomi kakta, sunkiai įstebimos akys. Vis nori žiūrėti į tą galvą "visumoje". Baltas švelnus vilnonis megstinukas atstoja liemenę. Neapkreipia apykaklė. Ilga gintaro kartelė ant kaklo, turbūt, laikrodžiui prisirišti. Lengvutis, tarsi iš oro švarke. Jau, sakyčiau, vienu sykiu naginaitės su plonučiais puspadukais. Atrodė Saulės spindulių perversiamas, vėjo tajau tikrai kiaurai perpučiamas. Tarsi nieko kūniško. Viena tik siela. Ir ne tik savo siela. Bet visų sykiu vaikščiojanti siela. Ji mąsto už visus. Ji yra vidus visų. Ji visų vidų mato, nusako, palaiko, taisy, žadina, varo pirmyn. Kad kalba, rodos, ir už mane pasako, ir už mano draugą — pažįstamą. Tegu ir apie vieną ką sako, bet nudaudo, tarsi visus tai liečia, iš visų po biškį tai paimta, visus pamini, visų neminėdamas — vienaskaitoj kalbėdamas. Gražu, kai puokštėmis, vaizdais kas kalba, kai žmogaus neliesdamas, apie visus pasako, visus pamoko, visiems pataria. (Vydūnas, 1948 m., 21 p.).

Spaudos draudimo metu lietuvių kultūrinio gyvenimo židiniai buvo Lietuvos periferijose (pakraščiuose), nes tuo metu kultūrinis darbas buvo konspiratinis, slapas. Atgavus spaudos laisvę, lietuvių kultūrinis, visuomeninis, o vėliau ir politinis veikimas spietės Lietuvos sostinėje Vilniuje, kurio, kaip Lietuvos širdies, pulsas pradėjo smarkiau plakti ir visą Lietuvos gyvenimą daryti veiklesnį.

1907 m. Dr. Jonui Basanavičiui įgyvendinus didžiąją ir senąją savo svajonę — Vilniuje įsteigus Lietuvii Mokslo Draugiją, jos nariu jis pakvieta ir Vydūnas. Jis jau 1908 m. atvyko į Vilnių ir Lietuvii Mokslo Draugijos susirinkime skaitė filosofinę paskaitą. Lietuvii Mokslo Draugijos susirinkime, į kurį buvo suvažiavę žymesnieji lietuviai mokslininkai ir kultūrininkai, Vydūnas susipažino su daug žadančiais kalbininkais Kazimieru Būga ir Romanu Bytautu ir su jais tarėsi lietuvių kalbos reikalais, su istoriku Augustinu Voldemaru ir kt.

(Bus daugiau)

Aplankyk Savo Bažnyčią
Memorial Dienoj

DODDS - ROSS & Associates

GENERAL INSURANCE AGENCY

8119 St. Clair Avenue

EX 1-0682

Aplankyk Savo Bažnyčią
Memorial Dienoj

FRANCES P. BOLTON

CONGRESSMAN

22nd District

Aplankyk Savo Bažnyčią
Memorial Dienoj

CANADA DRY GINGER ALE

EX 1-8800

Aplankyk Savo Bažnyčią

ST. CLAIR
SAVINGS
AND LOAN COMPANY

CURRENT RATE 3½% ON SAVINGS
SAVINGS DEPOSITS INSURED TO

\$10,000.00

813 E. 185th St.

IV 1-7800

25000 Euclid Ave.
AN 1-1200

6235 St. Clair Ave.
HE 1-5670

Aplankyk Savo Bažnyčią

BUILDING LABORER'S
Local No. 310

JAMES O'TOOLE, SECRETARY

1220 ONTARIO ST.

Australijos lietuvaitės skautės, priklausiančios Džiugo tuntui, Gulbių skilčiai. Jos gražiai pasirodė IV-ojo tautinėj stovykloj.

AKIMIRKSNŲ KRONIKOS

Ligi didžiausio plagijato

BRONYS RAILA

Mano paslaptį pasirašiusio kolegos (— vr.) straipsnis Dirvoje apie Petro Cvirkos plagijatus — literatūrinės vagystės, kitų asmenų darbus panaudojant savo vardą — būtų reikalingas kai kurių patikslinimų ir papildymų. Žymiausias lietuvių kalbos sovietinis rašytojas nusipelnė galimai pilnesnės literatūrinės biografijos.

Taip jau atsitiko, kad šis vienas iš mano jaunystės draugų buvo visiškai vienametis. Šiomet jo mirties 50 metų sukakčiai atžymėti Vilniuje buvo atidengtas granitinis paminklas ir viena aikštė pavadinta jo vardu. Sovietinė spauda į padanges kėlė jo darbus ir reikšmę. Prisiminiau ir aš a. a. Petrą, kuris buvo jaunėnis už mane tik dviem dienom. Kaip žmogus jis buvo labai įdomus ir kaip rašytojas aiškiai talentingas, ypač jei atsižvelgtume į jo gana menką pasirošimą šiai sunkiai profesijai (buvo tebaigęs keturias gimnazijos klases ir šiek tiek nereguliariai toliau pasimokęs Kauno meno mokykloje). Tolesnį savo išsilavinimą jis padidino labai godžiu knygų skaitymu.

Aš visada gailiuos, kad jis mirė taip peranksti, beveik pačioje jaunystėje. Jis būtų kone vienintelis iš sovietinių prozaikų, kurio kūrinys galima skaityti, gaudant daugiau ar mažiau meninio pasigėrėjimo. Tik nematau, kad jis kada būtų nusisukęs nuo komunizmo ir tarnavęs okupantui. Kelio atgal jam nebebuvo liķe...

★

Taip jau ne kartą būna gyvenime, kad dideli talentai drauge gimsta ir su didėlimis ydomis. Pati populiariausia Petro Cvirkos yda buvo — jo literatūriniai plagijatai. Du iš jų yra žinomi, kaip visai tikri ir begėdiški, o kiti — tik pusiau plagijatai ar ryškios svetimų autorių įtakos. Ką tik skaitytos ir jam labai patikusios knygos įspūdiui Cvirka visada pasiduodavo. Tai turbūt dėlto, kad nežiūrėję jo, kaip sovietinio agento, brutalumo kitais atvejais, jo prigimtis buvo be galo imli, jautri ir jausminga, it smuiko styga. O tai yra būtina kiekvieno tikro menininko savybė.

O dabar, papildydami — vr. davinius apie jo literatūrinis plagijatus, sunumeruokime juos...

1. Begėdiškiausias jo plagijatas buvo Pavilonio slapyvardžiu pasirašyta, "su-

lietuvinta" vieno rumunų žydo (ne prancūzų novelisto, kaip teigė mano kolega) apysaka iš čigonų gyvenimo. Išspausdinta "Lietuvos Aido" dienraštyje jau tada, kai Cvirka buvo galutinai apsišprendęs komunistas. To plagijato atidengimas buvo visai tragikomiškas. Atidengimo nuopelnas priklausė kitam Petro artimam draugui, vėliau sovietinių rašytojų politrukui Jonui Šimkui, kuris nuplėgijautos apsakos spausdinimo metu tuomet dirbo "Lietuvos žinių" redakcijoje. Kadangi jis neseniai buvo skaitęs šią rumunišką apysaką, tai pamatęs jos plagijatą "Lietuvos Aide", su didžiausiu pasitenkinimu skubėjo "Lietuvos žiniose" viešai paskelbti mūsų oficialią kompromituojančią literatūrinės vagystės naujieną. Oficiozas tada atidengė vagį, — ir juo pasirodė esąs... geriausias Jono Šimkaus draugas Cvirka. Petras labai to gėdinosi, dvi savaites neišėjo iš savo kambario žaliakalnyje ir po to dar porą mėnesių į Kauno lomą išdrįsdavo nusileisti tik sutemus...

2. Netrukus po šio įvykio, pasirašydamas slapyvardžiu, A. Griciaus redaguotoje "Radijo Bangose" išspausdino trumpą novelę, kuri buvo grynas plagijatas iš Knuto Hamsuno. Šis įvykis kėlė sensacijos nebesudarė. Cvirka ėmė aiškintis, kad jam reikalingi honorarai iš fašistinės spaudos, ir kad nėra nieko blogo "apgrobti grobikus" pagal leninistinę formulę...

3. Jo satyrinio romano "Frank Kruk" plagijatoriskumas iš Amerikos liet. rašytojo A. Margerio novelės rankraščio daug buvo diskutuotas, bet nėra galutinai išaiškintas. Pats A. Margeris galėtų daugiausia tiesos pasakyti. Man atrodo, kad jei šiam romanui kai kuriuos siužetinius metmenis Cvirka ir būtų iš kitur paėmęs, tai visi ataudai yra jo paties. Amerikos lietuvių gyvenimą jis pažino tik iš lietuvių laikraščių, kuriuos atidžiai skaitė ir daugelyje bendradarbiavo, kaip korespondentas (savo žinias daugiausia pažodžiui nurašydamas iš Lietuvos laikraščių, tai irgi savo rūšies plagijavimas...). Amerikos lietuvių spaudai jis rašydavo tik dėl honorarų.

4. Gana juokingą konfliktą, — bet ne literatūrinį, o tik sakyti "finansinį" plagijatą — Cvirka vėliau turėjo su geriausiu Amerikos

lietuvių apysakininku Antanu Tuliu.

Dar Nepriklausomybės pradžioje "Skaitymų" žurnale A. Tulys buvo išspausdinęs vieną iš savo meniskiausių apsakų iš Amerikos lietuvių gyvenimo, rodos, vardu "Tama Tamošius". Kiek perdirbęs, po dešimtmečio jis panorą jį dar kartą išspausdinti "Naujo žodžio" magazine ir rankraštį siuntė per Cvirką. Šis novelę vėl gerokai perdirbo, perredagavo ir sugalvojo naują pavadinimą — "Trumpas yra moters žydėjimas". Su tęsiniais išspausdinęs "Naujame žodyje", bet ne savo, o tikro autoriaus A. Tulio vardu, jis tik pasiėmė sau visą neblogo honorarą.

A. Tulys baisiai supyko už šią aferą, tik ne dėl honoraro pavogimo, bet dėl apysakos perdirbimo ir ypač naujo jos vardo. Būdamas artimuose santykiuose su Tuliu ir su juo susirašinėdamas, kažkada vėliau bandžiau jam aiškinti, kad perdirbimai apysakos nesužalojo, o nauja antraštė labai graži ir daug geresnė už jo originaliąją, bet, atrodo, Tulio taip ir neįtikinau. Jis siuto ir nutraukė santykius su Cvirka.

5. Bolševikinės kritikos geriausiu laikomas Cvirkos romanas "Žemė maitintoja" buvo iš karto lydimas priekaištų, kad jame esama plagijato žymių iš vieno prancūzų rašytojo Romain Roland romano. Pats to romano neskaitęs, nieko negalėčiau pasakyti, tik žinau, kad Cvirka labai mėgo komunistuojantį Rolandą ir galimas dalykas bus nesąmoningai kiek pasidavęs kurio jo veikalo įtakai.

6. Istorija su rusiška dainele "Versk, griauk, kas supuvo, naują kursime Lietuvą" yra labai juokingas pokštas, tik ne tiek Cvirakai, kiek atsiminimams apie jį "Literatūros ir Meno" š. m. 11 numeryje parašiusiam aktoriui ir dabartiniam operos meno vadovui Juozui Grybauskui, bendram mūsų abiejų jaunystės draugui.

J. Grybauskas šios komunistinės dainos tekstą priskiria Cvirakai ir jos žodžiais, kaip motto, lydi visą savo liaupsinantį straipsnį. Esą, ši Cvirkos parašyta daina buvo sudainuota pirmą kartą Kauno darbininkų "sporto" klubo vakarėlyje, Cvirakai skubiai parašius genialų tekstą.

Nežinau, ar J. Grybauskas melas ir prisilaizymas čia visai sąmoningas, ar tai tik visiškai atminties sušlubavimas. Minėtame "sporti-

ninkų" klube ši ir dar kelios kitos sovietų komunistinės dainelės buvo iš anksto mokomos specialaus "chorvedžio", iš kalėjimo išėjusio esero aušrininko Juliaus Lembergo. Kalėjimui jis buvo patekęs neteisingai, tik už "kolektyvinę atsakomybę", kaip universiteto studentų aušrininkų draugijos narys, kai kiti trys tos draugijos nariai, Bulota, Vosylis ir M. Gudelis, įvykdė atentatą prieš min. pirmininką prof. A. Voldemarą ir nušovė jo adjutantą kpt. Gudyną. Kalėjime sėdėdamas su bolševikais, Lembergas išmoko sovietinių komunistinių dainų ir išėjęs laisvėn kurį laiką jų mokė tuos Kauno "sportininkus".

Vėliau Julius Lembergas griežtai pasitraukė iš tos linijos, protarpiais buvo tautinės spaudos reporteris, dar vėliau advokatas, drauge su kitais bėgo nuo komunistų ir prieš kelis metus mirė emigracijoje. Ar kalėjime jo išmokyti bolševikinių dainų tekstai buvo Cvirkos vertimai, ar kieno kito, negalėčiau dabar pasakyti. Vertimai buvo ne tradicinio anų metų komunistinių rašėjų stiliaus, literatūriškai gana geros kokybės, tad prie jų neabejotinai savo talką turėjo pridėti gabesni literatai, gal ir Cvirka ar S. Nėris. Bet kad minėtasis rusiškos dainelės vertimo tekstas būtų buvusi originali Cvirkos kūryba, tai yra gryniausia ir visai paika Grybauskos pasaka.

★

Tad, kaip matėme, mano 2 dienom jaunėnis draugas Petras Cvirka buvo kamujamos atskartojančios plagijavimo ligos, o likimas panorėjo, kad dar po mirties jo draugai jam priskirtų naujų plagijatų, kurių jis net nenusipelnė.

Nemanyčiau, kad tos visos plagijatų istorijos šiandien bebūtų labai reikšmingos. Jos daugiau įdomios nebent literatūrinė anekdotų plotmėje. Kas labiausia pažymėtina, tai kad šie smulkūs plagijatai ir palinkimai kiek uždirbti svetimo darbo sąskaiton vėliau nuvedė Cvirką ligi paties didžiausio viso gyvenimo plagijato. Nusiplagijavęs svetimą mūsų tautai ideologiją ir jos politinius metodus, jis neteko lietuvių sąžinės ir ryžosi jau smarkiai uždirbti Lietuvos laisvės žudymo sąskaiton. Patapdamas spalvingiausiu raudonosios okupacijos simboliu, klusniausiu ir atsakiusiu mūsų tėvynės okupanto įrankiu.

Už tai šiandien jo knygos verčiamos į rusų ir satelitinės kalbas, Vilniuje jam pastatytas didelis granito paminklas ir jo vardu pavadinta aikštė.

Man gaila skulptoriaus ir jo sunaudoto granito. Tėvynės išdaviko paminklas stovės ten tik ligi tol, kol jį saugos okupanto policija ir kariuomenė. Nei dienos ilgiau! Jokia tauta nestato ir nelaiko paminklų savo išgimimams ir svetimųjų laisvės smaigikų tarnams. Nebus, tikrai nebus išimtimi ir garbinga mūsų tauta, nors jos vergija dar užtrukę ir kelis naujus dešimtmečius.

J. CIJUNSKAS
LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius, apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

Jų nuotyčiai dar nesibaigė... 2

Degreliui liko paskutinė viltis -- lėktuvu pasiekti Ispaniją...

Švedijai atsisakius priimti, Degrelle iš Norvegijos išskrido į Ispaniją

Kai 1945 m. balandžio 19 d. sovietų tankai pasiekė autostradą, supančią Berlyną, Degrelle apėjo gynybos zoną Oderio pelkėse, atvykdamas į Berlyną nedideliu Volkswagenu.

Nežiūrint nuolatinio bombardavimo, Adlono viešbutyje patarnautojai buvo smokinti, patiekalus svečiams nešiojo sidabrinuose padėkluose, ir retkarčiais, kai netoli krisdavo bomba, kristaliniai žibintai sudrebėdavo.

— Aš norėčiau prancūziško vyno, — paprašė Degrelle.

Nežiūrint, kad rūsy buvo tūkstančiai bonkų, šis atsisakė:

— Šiandien yra diena be alkoholio...

Naktį elektra ir telefonas nutrūko. Rytą rusai pradėjo lemiamą puolimą, ir Degrelle nuvyko į štabą prie Bruessow.

— Tai galas, — pasakė gen. Steiner, kuris Dorpate valonams išdalino 200 geležinių kryžių sakdamas: "Vienas valonas vertas tūkstančio kareivių."

Bet reikėjo atmušti puolimą, nes toks buvo vyriausiojo štabo įsakymas. Tačiau, kai tenka vienas sviedinys vienai patrankai per dieną, kaip begalima rimtai pasipriešinti, nebent nuogomis krūtinėmis mušti tankus. Bet belgai šešis kartus puolė rusų tankus, ir 90% jų krito.

Telefonu buvo klausama: "Kas daryti?" Įsakymas buvo griežtas: "Laikytis bet kokia kaina". Ir taip buvo laikomasi balandžio 23, 24 ir 25 d. Dangus priklausė tik sovietams. Jų lėktuvai be perstojo puldavo, mus apiberdami bombomis. Grioviai buvo pilni lavonų. Mūsų ryšis su štabu buvo nutrauktas. Tada mes pradėjome atsitraukimą šiaurės link. Mes pasiekėme Neu-Sterlitz. To aš niekad neužmiršiu. Mes traukėmės išilgai ežero, kurio pakrantėse krūmai jau kvepėjo pavasariu. Taip norėjosi atsigulti ant ką tik prasikalusios žolės ir užmigti nebeapbundant. Bet gaisrų pašvaistėmis ir dūmais apsidengęs dangus mus stūmė tolyn. Balandžio 30 d. iš Londono BBC sužinojom, kad Himmleris derasi dėl paliaubų. Mes artėjome prie Liubecko. Aš sustojau pailsėti vieno kalvio namuose. Pasiėmiau kėdę ir atsisėdau prie durų, kaip darydavau mažas tėvų namuose. Pro šalį traukė virtinės sunkvežimių ir, kaip koks mūras, iš pietryčių artėjo raudona pašvaistė. Baltijos jūra buvo tik už pusvalandžio kelio.

Antrą valandą ryto į mano kambarį įsiveržė jaunas pulkininkas. "Hitleris mirė", sušuko jis. Ir tai buvo, be abejo, vienintelis dalykas, jam belikęs: mirti.

1945 m. gegužės 7 d. Norvegijos sostinėje Oslo vienas žmogus drebėjo tuščiuose rūmuose. Jis vadinosi Vidkin Quisling.

Norvegijos premjeras buvo Vokietijai atsidavęs žmogus. Vokietija pralaimėjo, pralaimėjo ir jis. Tai jis žinojo.

Atsisėdęs prieš Quislingą, Degrelle turėjo įspūdį, kad tame žmoguje nieko nebeliko, jis buvo tuščias kaip

balionas. Jo akys be perstojo bėgiojo, pirštai kibo į kėdės kraštus ir veide matėsi didelė baimė. Jo gerklėje žodžiai springdavo. Apie ketvirtą valandą jis kalbėjo apie orą, girdamas Norvegijos klimata.

Tiesa, oras buvo puikus. Degrelle, kuris tuoj po mūsų sustabdymo pasiekė Kopenhagą, į Oslo atvyko su minininku. Buvo sekmdienis, ir miestas skendo šventadienio nuotaikoje. Tūkstančiai jaunų merginų, apsirengusios lengvomis suknelėmis, gatve važiovo dviračiais, šypsodamosios ir juokiuo kdamosios pavasarišku juoku, kaip Degrelle jau seniai nebuvo matęs.

Kitą dieną jis apėjo Quislingą. Automobilis jį nuvežė į kalno viršūnėje princas Olofo pilį, kur Vokietijos gubernatorius Norvegijoje dr. Terboven ir gen. Reedis jo laukė. Jie buvo ramūs ir stengėsi šypsolis. Aplink buvo didžiausia tyła. Net medžių šakos parke tą gegužės rytą vos vos judėjo. Buvo jausmas, lyg esama per tūkstančius kilometrų nuo Vokietijos gaisro. Tačiau visi žinojo, kad mirtis slankioja netoli.

— Aš jums turiu nelinksmą žinią, pulkininke, — pasakė dr. Terboven. — Prašiau Švedijos jus priglausti, bet ji atsisakė. Povandeninis laivas gal būtų galėjęs jus nugabenti iki Japonijos, bet po totalinės kapituliacijos povandeniniai laivai nebegali apieisti bazių. Lieka lėktuvai. Apačioje aerodrome mes turime ministerio Speer lėktuvą. Tai dvimotorinis Heinckel.

— Koks jo skridimo tolis?

— 2,100 km.

— Koks nuotolis yra iki Pirenėjų kalnų?

— 2,150 km. Tai paskutinė galimybė. Ar bandysite?

— Taip, — atsakė Degrelle.

Osle buvo minios žmonių, bet viešbutis, kuriame Degrelle apsistojo, buvo pustūštis. Apie 11 val. vakaro į jo duris pasibeldė. Tai buvo vokiečių aviacijos lakūnas.

— Automobilis jūsų laukia.

Mes apleidome viešbutį, pasakoja toliau Degrelle. Aš buvau SS pulkininko uniformoje ir ant kaklo turėjau Riterio kryžių su ažuolo lapais. Visi man davė keilią šypsodamiesi, kas tiesiog stebėtina, nes kitą dieną prasidėjo žudymai...

Oficialiai mūsų lėktuvai turėjo skristi į Trondhjem.

Su manim buvo paskutinyss mano divizijos karininkas, o lakūnas turėjo du pagelbininkus. Kai įsėdome į lėktuvą, jau buvo arti vidurnakčio. Tai buvo pirmoji taikos naktis, ir visuose Europos aerodromuose tą naktį liejosi whisky ir šampanas.

Motorai pradėjo suktis ir, kai apačioje savęs pamačiau blizgant Skagerako sąsiau-

SVETIMŠALIŲ PADĖTIS VOKIETIJOJE 2

DARBO IR BUTO SUNKUMAI

Pastogė ir darbas yra kiekvieno įsikūrimo pagrindas, bet daug jau buvo apie tai rašyta. Ir visiems gerai žinoma, kad svetimšalių pabėgėlių diskriminacija šioje srityje yra pasiekusi aukštą laipsnį.

Vakarų Vokietijoje tarpininkavimą darbui gauti atlieka valdiškos Darbo Įstaigos (Arbeitsamt); kiekvieną bedarbį Darbo Įstaiga jos pačios išlaikomuose kursuose, ar jai tarpininkaujant, kurioje nors privačioje įmonėje, gali permokyti, t. y. leisti išmokyti naujo amato ir įgyti naują specialybę, labiau tinkančią darbo rinkos reikalavimui. Tuo permokymo metu bedarbiai gauna jiems priklausomą pašalpą.

Svetimšaliai pabėgėliai nusiskundžia, kad panašūs permokymai jiems apamai neįreiami, permokymui jų neima, kad svetimšalių tarpininkavimu iš viso mažai rūpinamasi ir kad Darbo Įstaigos jiems siūlo purvinius, sunkius ir blogiausiai apmokamus darbus, kurių vokiečiai kratosi.

Dar blogesnė padėtis yra su butais. Nuo 1948 m. Vakarų Vokietijoje prasidėjo labai sparti gyvenamųjų patalpų statyba. Kasmet buvo pastatoma nuo 300,000 iki 500,000 butų. Pagal Federalinės statistikos įstaigos žinias 1958 m. V. Vokietijoje ir Berlyno Vakarų sektoriuje pastatyta 510,000, 1959 m. numatyta pastatyti 560,000 iki 570,000 butų.

Iš 12,4 milijonų vokiečių pabėgėlių virš 12 milijonų jau įkurdinti: aprūpinti butais, turi pastovų darbą arba gauna senatvės pensiją ar rentą. Kai kuriose vietovėse yra išdygusios tiek gražios naujos saviems pabėgėliams pastatytos kolonijos, kad vietos gyventojai — aborigenai netveria išpykčio ir pavydo. Tačiau visi šie, tikrai milžiniški at-

rij, mano širdis palengvėjo, pasakoja toliau Degrelle. Mes turėjome tik vieną kompasą ir Prancūzijos žemėlapi. Pradžioje skridome 4,000 metrų aukštyje, vėliau nusileidome žemiau ir matėme apšviestus miestus, automobilius su uždegtom šviesom važiuojančius Olandijos keliais. Staiga užpakaly mūsų užsidegė stiprus prožektorius, kuris kažko ieškojo padangėje. Matyt, mus pastebėjo. Dabar prožektoriai pradėjo užsideginti visur — kairėje ir dešinėje, aerodromai apšviėdavo savo takus ir per radiją mums šaukė: "Kas jūs esate? Ką jūs čia veikiate? Prašom atsakyti..."

Bet mes tylėjome ir sprukome tolyn, stengdamiesi išvystyti ko didesnį greitį.

Kitame numeryje: Degrelle pasnuogis pabėgo iš ligoninės.

Aplankyk Savo Bažnyčią
Memorial Dienoj

TRUCK DRIVERS
UNION
LOCAL NO. 407

WILLIAM J. WELCH,
SEC'Y-TREAS

2070 East 22nd Street

Aplankyk Savo Bažnyčią Memorial Dienoj

EMIL J. MASGAY

COUNTY CLERK OF COURTS

Aplankyk Savo Bažnyčią Memorial Dienoj

CARPENTERS DISTRICT
COUNCIL

CARL J. SCHWARZER, President

GEORGE SHEWRING, Secretary

Aplankyk Savo Bažnyčią
Memorial Dienoj

DAIRYMEN ICE CREAM
COMPANY

3068 WEST 106th ST. OR 1-2300

Aplankyk Savo Bažnyčią Memorial Dienoj

LOUISVILLE TITLE
INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave.,
N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable
Music" WJW Radio, Monday thru Friday,
7:05-7:30 P. M.

Malūnsparnis tempia 60 tonų klasės pontoninio tilto dalis Reino upe, kur mūsų vyrai, tarnaujant JAV armijos pagalbinuose daliniuose, tokius tiltus sugeba greit pastatyti.

(Bus daugiau)

Kai kuriais ALT klausimais 4

NUODAI

J. J. BACHUNAS,
Sodus, Mich.

Amerikos lietuviai tautininkai praeityje visuomet buvo kantrūs ir tolerantai santykiuose su kitomis lietuviškomis srovėmis. Retai išsprūdavo jų adresu koks aštrus žodis, ir tik kantrybės pritrūkus. Naujakurių tarpe yra smarkesnių temperamentų ir tokių aštresnių žodžių dažniau pasitaiko. Bet bendrai, ir "senieji" ir "jaunieji", stengiasi neprasielkti su pakantumo ir tolerancijos dvasia.

Šiandien jau matome, kad nebe visi Dirvos skaitytojai tuo patenkinti. Kai Dirva nereaguoja į dešimtis įvairių užsiuolimų ir pravar-džiavimų Draugo, bet ypač Naujienų puslapiuose, kai stengiasi nutylėti, nesutikimų neaštrinti, nieko neat-sakyti tiems, kurie tik kir-šina, tai kai kurie tautininkai reiškia nepasitenkinimą ir sako: gana! duokit atgal, dantis už dantį, į visus prie-kaistus ir užsiuolimus turi būti atsakyta! Girdi, kai jūs nieko neatsakote, tai toliau nuo reikalų stovinti visuomenė ima abejoti, ir pagaliau ima galvoti, kad tai yra teisybė...

Nesijaučiu, kad turėčiau įgaliojimą ar kokią pranašą dovaną išdėstyti taisykles, kaip Dirva ir tautininkų visuomenė turėtų reaguoti į visus užsiuolimus ir Ame-rikos lietuvių visuomeninės atmosferos nuodijimu. Ne-mėgstu jokio žodžio ar veiksmo, kuris išeina iš didelio karščiavimosi, kuris blaško si- tarp kraštutinių. Man atrodytų, kad geriausia bū-ty eiti per vidurį: nesikarš-čiuoti, į koliojimus neatsa-kyti koliojimais, bet ir ne-nutylėti, o dėl kiekvieno svarbesnio tautinio ar poli-tinio klausimo drąsiai pasi-sakyti. Nepritarčiau sena-jai žydiškos etikos politi-kai: dantis už dantį. Jei taip vieni kitiems dantis rausi-me, tai bematant visi liksi-me be dantų, o kas iš to? Geriau pasilikime dantis ne kitų brolių lietuvių, bet Lie-tuvos ir lietuvių tautos prie-šam kramtyti...

"Bendras darbas"...

Jei čia rašau, tai kaip ei-linis Amerikos lietuvių vi-suomenės dalyvis ir visokių mus liečiančių įvykių ste-bėtojas. Todėl, sakysime, man atrodo nuodijimu, kai P. Grigaičio Naujienų ap-žvalgoje, vasario 8 d. straip-snyje "Separatinis minėjimas" ne tik reiškiamas ne-pasitenkinimas dėl Los An-geles Liet. Nepriklausomy-bės Talkos surengto Vasa-rio 16 minėjimo Biltmore viešbutyje, bet ir tuojau pat rašoma: "Bet vasario 14 d., Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles sky-riaus minėjime pasirodė tik vienas tautininkas. Bendrą-jį lietuvių minėjimą tauti-ninkai boikotavo, kaip susi-tarę"...

Šunku suprasti, ar čia tik juokų krėtimas, ar šiaip svaichiojimas. Iš kur P. Gri-gaitis suskaitė, kad tame minėjime tepasirodė tik vie-nas tautininkas? Negi juo buvo p. Br. Raila, kuris tik-rai tame minėjime dalyva-vo, kadangi jis vėliau Dir-voje rašė savo įspūdžius, pridėdamas dar ir pagrindi-nio kalbėtojo. P. Grigaičio paveikslą? Užklačiau jį laiškų, ar teisybė, kad ten tebuvo tik vienas tautininkas. Jis atsakė: "Jei kas mane ir neskaitytų tauti-ninku, tai minėjime mačiau mažiausia dar kelis aiškius tautininkus. Gal jų buvo ir daugiau, bet vykau ne jų

skaičiuoti, o pasiklausyti Chicagos auksaburnio, nuo kurio rašytų žodžių jo laik-tyje mes jau visi seniai maudomės "aukse"...

Vadinasi, minėjimo tauti-ninkai neboikotavo, o jei-gu mažokai jų tenuėjo P. Grigaičio klausyti, tai gal buvo kokios kitos priežas-tys. Ir kodėl tas ALT sky-riaus minėjimas yra "ben-drasis lietuvių minėjimas", o Liet. Neprikl. Talkos reng-tasis jau ne bendrasis lie-tuvių, bet "separatinis"? Vasario 16 šventė yra visų lietuvių tautinė šventė. Ne-jaugi ALT skyriai ją norė-ty padaryti tik separatine altininkų švente, o kiti tą šventę turėtų minėti tik pas juos? Ar Talkos šalinin-kai visai negali ir neturi teis-ės Vasario 16 minėti?

P. Grigaičio "civilizacija"

Vasario 26 d. Naujienų apžvalgoje P. Grigaitis rašo straipsnį "Išgalvotas nuta-rimas", kur vėl mėgina vi-suomenės akyse diskredi-tuoti ALT vicepirmininką inž. E. Bartkų ir kalba dėl Dirvos skaitytojo T. B. vie-šo laiško. Paimkime tik vie-ną P. Grigaičio rašinio iš-trauką:

"Čikagietis T. B. kelia klausimą, kaip daromi ir pasirašomi ALT Vyk. Komiteto protokolai. Bet da-lykas visai ne tame. Tikrai svarbus dalykas yra tas, kad joks vykdomojo organo narys, ar jisai sutinka su ki-tų nuomonėmis, ar ne, ne-privalo kelti dėl to ginčų publikoje. Nesilaikant šitos visame civilizuotame pasaulyje priimtos taisyklės, ne-galėtų sėkmingai veikti nei valdžia, nei visuomenės or-ganizacijos, nei biznio ben-drovės"(!).

Na, mano mieli, čia tai jau tikrai grigaitiška "civi-lizacija" ir tokia "demokra-tija", kuri bijo publikos, ki-taip sakant, tos pačios lie-tuviškos visuomenės, ku-rios dėka P. Grigaitis, tegu ir nerinktas, bet yra paskir-tas ALT vykdomajame or-gane...

Jau ankstyvesniuose ra-šiniuose minėjau, kad ne valdžios, nė juo labiau biz-

nio, nė dar labiau visuome-ninės organizacijos tas grigaitiškos "civilizacijos" dėsniš neatitinka gyvenimo faktams ir yra priešingas demokratinei dvasiai. Lie-tuviška visuomenė turi tei-sę būti sąžiningai informuo-jama ir apie ALT darbus (sėkmingus ar nesėkmin-gus), ir apie jo vykdomojo organo nutarimus, o taipgi ir apie diskusijas arba "ginčus", jei kuriais svarbiais klausimais neprieina vieningo sutarimo.

Ar mes dar būtume tiek nesubrendę, kad privalėtu-mėm bijoti plataus visuo-menės informavimo? Visai neseniai prezidentas Eisen-howeris, kalbėdamas National Association of Manufac-turers susirinkime, pabrė-žė: "The strongest force in a democracy is an informed public opinion". Lietuviškai skamba: stipriausia jėga demokratijoje yra infor-muota viešoji nuomonė.

Toronto pavyzdys

P. Grigaičio civilizacija ir demokratija kaip matome, yra visai kitokia. Kaip ALT vykd. komiteto narys, jis draudžia kitiems nariams informuoti visuomenę, bet kaip Naujienų redaktorius, jis mielai informuoja, kelia ginčus ir pilsto nuodus bei nesamones iš pilno kibiro.

Vasario 28 d. Naujienos skelbia kažkokios "Naujie-nų kanadiškosios tarnybos" pareiškimą, kur reiškiamas nepasitenkinimas, kad To-ronto ruošiant "gražų de-mokratinės Lietuvos Nepri-klausomybės paminėjimą", šalia aukų rinkimo Tautos Fondui, "buvo pasistatę sa-vo staliuką ir rasteniniai tautininkai, rinko savo "Talką"...

Pasak tos "kanadiškos tarnybos" — tai buvęs "šventės organizatorių išti-žimas ir politinis nesubren-dimas", kadangi — "...ras-teniniai tautininkai nieko bendro neturi su demokra-tine Lietuvos idėja"(!).

Dėl to būtų galima pasa-kyti:

1. Savo auką Lietuvos laisvinimui kiekvienas lie-tuvis gali atiduoti tokiam fondui ar tokai organizaci-jai, kam jis nori ir kuo jis labiau pasitiki, tai yra jo sąžinės dalykas. Ir niekas jam dėl to negali daryti priekaištų;

2. Jei Toronto Tautos Fondo (Vliko) ir Nepriklau-somybės Fondo (Talkos) veikėjai sugebėjo susitarti

Moterys sapnuoja daugiau, negu vyrai,
o protingi daugiau, negu kvailiai...

A. GRIGAITIS

Jau gilioj senovėj sapnai domino žmones. Kasdieni-niam gyvenime sapnai aiš-kinami gan įvairiai: vieni sapnai reiškia ligas, kiti sveikatą, treči pinigus ir pa-našiai. Sapnai rodą ne tik praeitį, dabartį, bet ir atei-tį. Storuose sapnininkuose galima rasti sapnų paaiški-nimų.

Senojų Graikijoje buvo net sapnų bei miego dievas — Hipnozas. Homero poe-mos herojai sapnus laikė ke-liaujančių dvasių padaru. Garsus graikų filosofas He-raklitas manė, jog sapnai yra žmogaus vidaus gyveni-mo padaras. Platonas sako, jog sapne ne tik greičiau

palikti aukojimo laisvę šventės dalyviams, tai tokį atsitikimą turėtume atžy-mėti, kaip labai teisingą, gražų ir teigiamą broliško lietuvių bendradarbiavimą o pavyzdį, o ne kaip "šven-tės organizatorių ištįžimą" ar juo labiau "politinį ne-subrendimą". Čia tikrai bu-vo parodyta žymiai daugiau lietuviško politinio subren-dimo, negu Naujienos ma-no;

3. Kad Talkos pirminin-kas V. Rastenis "Naujienų kanadiškosios tarnybos" taip išskirtinai pagerbiamas, ir net jo vardu tam tikri tau-tininkų sluoksniai yra pava-dinami, galime džiaugtis, tačiau tektų nepamiršti, kad Amerikoje jau veikė tautininkai (tautiečiai) dar prieš V. Rastenio užgimi-mą.

Talkos valdybą, kiek ži-nau, sudaro ne tik V. Ras-tenis ir "rasteniniai tauti-ninkai", bet ir eilė kitų, ku-rie tautininkais nebuvo ir nėra, kurie savo praeityje gal daugiau ryšių yra turė-ję kaip tik su tautininkams priešingomis partijomis.

Mes, Amerikos tautininkai, manome, kad Lietuvos kilimo tautininkai yra ne mažiau, o gal net daugiau turėję bendro su demokra-tine Lietuvos idėja, negu gri-gaitiški, michelsoniški ar dar smarkesni socialistai. Grigaitiškoje civilizacijoje ir demokratijoje rastume visko, tik ne demokratinės dvasios...

(Bus daugiau)

žmogus suranda tiesą, bet ir jo siela laisviau pasireiškia. Visai kitokia pažiūra buvo Aristotelio. Pastarasis tvir-tino, jog sapnas yra suriš-tas su smegenų ir pajutimų veikla miego metu. Ši jo teo-rija panaši į šių laikų psi-chologų pažiūrą.

Dabartiniu metu sapnų aiškinimas įstatytas į moks-lines vėžes; mokslinėse la-boratorijose tyrimui pacien-tas užmgdomas, elektro-en-celografijos pagalba regis-truojamos smegenų bangos, nustatoma, kada jis prade-ma sapnuoti, kiek laiko sap-nas tęsiasi ir t.t.

Yra žmonių, kurie, būk-tai, niekuomet nesapnuoja, kiti retai, treči nuolatos sapnuoja. Sapnai gali būti trumpi, aiškūs, išmintingi, kvaili, greitai pamirštami, visą amžių atsimenami, pasikartoja. Moterys dažnai sapnuoja daugiau, negu vy-rai, protingi daugiau, negu kvailiai, protingų ir sapnai turiningesni.

Miegas yra dalinamas į tris periodus: užmigimo, miegojimo, pabudimo. Sap-nai dažniausiai būna užmi-gimo ir pabudimo metu. Vieni sapnai prisimenami, kiti ne. Giliam miege sap-nai retai pasitaiko. Prasidė-jus sapnui, žmogaus petys, blauzda ieško naujos pozici-jos lovoj, galva keičia savo padėtį ant pagalvės. Moks-lininkai tai prilygina teatro lankytojams, kurie neri-mauja savo sėdynėse, prieš uždangai pakylant.

Sapnai kyla iš mūsų są-monės, pasamones. Pasamo-nė yra paskendus mūsų praeitis, seni mūsų pergy-venimai, buvusių dienų įvy-kiai.

Atsižvelgiant į miego stiprumą ir samonės darbą miego metu, sapnai bus įvairūs t. y. maždaug pana-šūs į realų samonės darbą. Pvz., negiliam miege mes galime daryti matemati-nius skaičiavimus ir kalbėti apie mokslo dalykus. Žino-ma, toks miegas teikia ma-žą poilsio, o kartais tiesiog pavargina. Juk tai tąsa re-alaus proto darbo. Atvirkš-čiai, juo gilesnis miegas, juo mūsų protavimas prie-na prie visokių nesamonių.

Nežiūrint miego gilumo, są-monė darbas tęsiasi. Štai pora pavyzdžių.

Motina negirdi ratų dun-dėjimo, autobuso užimo, perkūnijos trenksmo, bet tuoj pat pabunda, išgirdusi nors silpniausį jos kūdikio riksmą. Jos protas atskiria, kas jai svarbu, kas nesvar-bu. Arba kareivis kanona-dos metu saldžiai miega, ir tuoj pabunda vado pašauk-tas.

Sapnuose veikia visos po-jučių rūšys, pirmoj vietoj regėjimo. Sapnuose vyrau-ja gyvenime daugiau išto-bulinti, — profesijos paju-timai. Regėjimo vaizdai sapnuose dominuoja.

Sapnai dažnai būna pasė-ka dienos įvykių, pergyve-nimų, matytų vaizdų, girdė-tų garsų, perskaitytų kny-gų, pasikalbėjimų, mintiji-mo prieš miegą.

Trumparegiai ir sapnuo-se lieka trumparegiais.

Sapnuose dažnai prisime-nama įvykiai iš praeities. Freudas, pvz., sako, jog sap-nai tai yra prisiminimai. Ji-sai net prileidžia, jog gali-ma sapne atsiminti kūdi-kystės įvykius. Bet sapnuo-se kartais pamirštami pa-prasčiausi dalykai: savo amžius, gimimo data, mies-to vardas, negalima prisi-minti žmonių vardų. Pabu-dus atmintis vėl veikia nor-maliai. Bet kartais net po ilgo laiko per sapną iškyla užmiršti asmenys, įvykiai, vietos, jausmai, kurie iš-plaukia iš praeities ir per-gyvenami naujai.

J. E. Stepanavi sapnuo-se keletą metų laiks nuo lai-ko prisapnuodavo kažkoks geltonai dažytas namas su pusiau apvalais langais, ir laiptais, prie kurių jis pri-važiudavęs, staigiai pasi-sukdamas prieš namą. Ste-panavas ilgai galvojo, kur jisai galėjo matyti šį namą, ar tikrovė, ar paveikslė, bet prisiminti negalėjęs. Kartą jisai važiavo trauki-niu. K. stoty traukinys su-stojo ilgesniam laikui. Ste-panavas išėjo pasivaikščioti peronan. Iš čia jis pamatė tai, ką jis sapnavo. Vėliau jis sužinojo, jog, būdamas ketverių metų amžiaus, su tėvu buvo sustojęs šioje stotyje ir matė šį namą.

(Bus daugiau)

Eagle Stamps dededa dar daugiau prie jūsų sutaupymo

the MAYcos 2 BASEMENT stores

Didelio *9x12 pėdų vilnos derinio

OVALINIAI PINTI KILIMAI

39.99

Palyginkite su vilnos
mišinio kilimais,
kainuojančiais 69.95
ir daugiau**Other Sizes at Low Prices:**

22x34" Size2.99

45x69" Size12.99

24x44" Size3.99

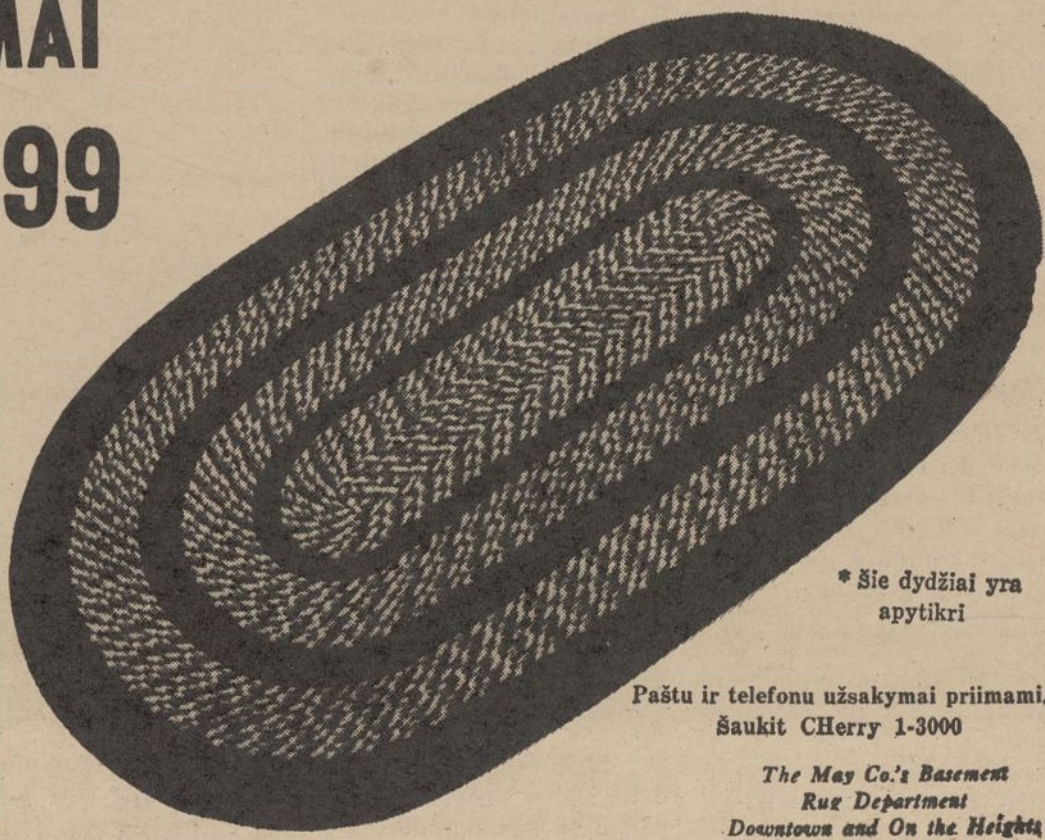
*6x9" Size24.99

34x54" Size6.99

*8x10" Size34.99

Tiesus importo pirkimas duoda galimybę šiems nekasdieniniams sutaupymams. Geros rūšies, tvirtai suaušti Colo-nial tipo kilimai, kurie taip tinka į gyvenamą kambarį, valgomąjį, darbo kambarį, laisvalaikio kambarį ar miegamąjį. Pasirinkite iš rudų, žalių, raudonų ar chalcocal, kad tikėtų su betkuria kambario spalva ir jie yra apver-čiami, kad daugiau metų nešiotųsi.

Nes mes importuojame šiuos kilimus tiesiai iš Oriento... Jūs sutaupote prekybininko pelną!

*Šie dydžiai yra apytikri

Paštu ir telefonu užsakymai priimami.
Šaukit CHerry 1-3000

The May Co.'s Basement
Rug Department
Downtown and On the Heights

• K. Žuko iniciatyva gegužės 16 d. lietuvių salėje įvyko įvairių Clevelando organizacijų atstovų susirinkimas, siekiant darnios vienybės lietuvių tarpe. Ilgesnį pranešimą, kodėl vienybė reikalinga, padarė pats iniciatorius. Tuo reikalu dar pasisakė B. Gaidžiūnas, prof. K. Pakštas, J. Liūdžius ir Dr. Ambrazaitis. Susirinkimas praėjo darnioje nuotaikoje. Pavesta K. Žukui ir toliau tais reikalais rūpintis.

• Prudencijos Bičkienės ir Stasio Baro koncertas, akompanuojant A. Kučiūnui, praėjo gražiu pasisekimu. Buvo susirinkę apie 600 svečių.

Prudenciją Bičkienę, senokai Clevelande girdėtą, pajutom muzikiniai labai gražiai išaugusią. Jei St. Baro dainavime buvo daugiau galingo šauksmo, tai P. Bičkienė tikra to žodžio prasme dainavo.

Koncertą rengė jaunimo stovyklai "Dainava" paremti.

• Metinos dienos sueigoj skautės įžodį davė živilės dr. vės sk. kandidatės: G. Bačiulytė, S. Obelenytė, B. Jociūtė ir Z. Švelnytė. Paukštytės įžodį davė kand. D. Juodėnaitė ir R. Ramanauskaitė.

Bevardis atkeliauja

Kai pavasario vėjas guviu gaudimu išsitiesia vandenų plotais ir dangių susikryžiuoja išdykę žaibai — gera krūtinė; džiugu pabusti naujam pavasariui. Pro sodrią velėną, langelius prasikalę, gelės galvutes kyšioja, jūros-marios, ežerai bangų kudūliais ritasi, o dangių... dangių klykiančios žuvėdros baltais vyšnių žiedais pabirę...

Ar bejmanu būtų, tokiam atbudime, ką nors triboje nulaikyti? O ypač mūsų jaunimą — vandenį pamilusį jaunimą. Svajos, norai, sumanymai... Kur šį kart atkeliaus, kur nuplauksim... "Jūra, motinėle, tur dukrelių būrį..."

Padėkime, vyresnieji, jaunimui su "Jūrų dukrelėm" pažaisti, pavandrovoti. Įgalinkime juos likti ištikimais vandenų meilei. O ir proga puiki. Clevelando Pilėnų tunto jūrų skautų Stp. Dariaus laivo kviečiama atvyksta Toronto lietuvių meno mėgėjų grupė "SIETYNAS" su kun. B. Pacevičiaus IV veiksmų pjese "BEVARDIS".

Mielų svetelių kūrybine galia pasidžiaugsim, su jaunimu pabendrausim, bičiulių tarpe alaus putele nupūsime — su kūmute žodeliu — pletkeliu persimesime...

O kas svarbiausia — nė vienas centas nedings be reikalo: viskas vinimis, lentomis, dažais ir burių lopais į laivus sugarmės! Tai gi, visi į "Bevardį". Ir iki pasimatymo gegužės mėn. 23 d. vakare lietuvių salėje. Sk.

Rugsėjo 19 d. D. L. K. Birutės Karių Šeimų Moterų D-jos ruošia 8 d. rugsėjo minėjimą-vakara.

AKRON

KUN. K. PETREIKIO 25 METŲ JUBILIEJUS

Gegužės 24 dieną šv. Petro parapijos klebonas kun. Kazimieras Petreikis švenčia savo 25 metų kunigystės jubiliejų.

Pamaldų metu giedos iš Clevelando atvykęs Čiurlionio Ansamblio vyrų choras. Akroniečiai lietuvių rengiasi gausiai dalyvauti iškilmėse ir nuoširdžiai pagerbti jubilijatą.

VIRŠUJE: Gegužės 15 d. Clevelande, Čiurlionio ansamblio namuose įvyko Pasaulinės Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Clevelando skyriaus susirinkimas. Nuotraukoje iš kairės: izd. R. Minkūnas, P. Žiūrys, pirm. V. Civinskas, sekr. J. Vasaris, stovi: A. Nasvytis, E. Malcanas, V. Abraitis, P. Razgaitis, A. Sušinskas, V. Brizgys, P. Mikoliūnas, J. Nasvytis, M. Balys, L. Nagevičius ir B. Aras.

Dirvos nuotrauka

• Clevelando lietuviai inžinieriai susiorganizavę į Pasaulinį Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos skyrių. Skyriui priklauso 39 nariai. Jie, kiekvienam įvykstančiam susirinkime, be eilinių reikalų svarstymo, skaito aktualiais moksliniais klausimais paskaitas. Tokias paskaitas skaitė: V. Civinskas — šv. Lauryno upė į jėginių statybą, R. Babickas — Muzikos perdavimo technika, P. Žiūrys — Naujesiems technikos gaminiams naudojamos medžiagos ir jų liekanų sunaudojimas, R. Minkūnas — Gyvenimo sąlygos ir statybos darbai Grenlandijoje ir A. Nasvytis — Metalų formavimas astronautinių skriedmenų gamyboje. Skyriaus nariai labai apgailestauja neseniai mirusio nario Pr. Drasučio, ir iš Clevelando išsikelusių veiklių narių: Vaitaičio ir brolių Veitų.

J. P. MULL-MULIOLIS
6606 Superior Ave.

1 šeimos, 6 metų, 3 mieg., 2 maudyklės, erdvi virtuvė, sklypas 50x230, netoli krautuvų ir katalikų — miesto mokyklų. Summit Dr. į šiaurę nuo Mayfield Rd. Sav. aklas, nori greitai parduoti. prašo \$19,500. Sutinka naujai išdekoruoti.

2 šeimų, 5-5-2, East Clevelande, graži gatvė. Prašo \$19,900. Duok pasiūlymą.

4 šeimų, 5 kamb. butas sau, kiti 3 butai išnuomoti už \$210.00 mėnesiui. Puiki investicija. Prašo \$17,500. Reikia įmokėti apie \$3,000.

1 šeimos, 5 mieg. puikūs kilimai, geriausias namas gatvėje, daug lietuvių, vakarai eina pėsti į šv. Jurgio mokyklą.

4 šeimų mūrinis, po 6 kamb. 4 garažai, atskiri rūšiai, arti šv. Jurgio. \$27,000. Bendradarbiai: Algimantas Dailidė ir kiti. UT 1-2345 HE 1-8516

Vienos šeimos namas,

7½ k., pagrindiniai modernizuotas. Naujas pečius, vario vamzdžiai, nauja vonia ir virtuvė. Į šiaurę nuo St. Clair ir E. 120 St. Šaukti po 5 val. vakaro; MU 1-5626. (41)

Vienos šeimos namas
Eddy Rd. — St. Clair rajone. Puikus 3 mieg. namas. Moderni virtuvė ir vonia. Naujas gaso pečius, apsauginės langinės. Gražus sklypas. Garažas.
Yerty Realty
UL 1-1925 (40)

GERI NAMAI

1) Savininkui išsikeltant, parduodamas patogus ir pigus 1 šeimos — 7 kambarių namas, su dideliu garažu ir gerame sklype E. 118 St., netoli St. Clair.

Prašo \$11,100.00.

2) Jūsų patarnavimui turime didelį pasirinkimą vienos, dviejų, trijų ir keturių šeimų namų.

Vaitiekus Morkūnas,
Hribar Realty atstovas
Telef. Res. — MU 1-2762
(5-9 p. p.)
Office — GL 1-9545
(visą dieną) (41)

ISNUOMOJAMAS

5 kambarių butas. Kreiptis į savininką, 7605 Superior Ave. Tel. WH 2-7405. Šaukti vakarais po 7 v. v. (41)

PARDUODAMAS

4 butų namas. Kreiptis į savininką, 7605 Superior Ave. Tel. WH 2-7405. Šaukti vakarais po 7 v. v. (41)

PIRMĄ KARTĄ TORONTO "SIETYNAS" CLEVELANDE!

Š. M. GEGUŽĖS MĖN. 23 D. (ŠEŠTADIENĮ)

LIETUVIŲ SALĖSE

CLEVELANDO JŪRŲ SKAUTAI-TĖS RENGIA VAKARĄ-VAIDINIMĄ

"BEVARDIS"

4 VEIKSMŲ PJESĖ. AUTORIS IR REZISORIS KUN. B. PACEVICIUS. VAIDINIMAS VAIZDUOJA NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS JAUNIMO VERŽIMĄSI Į MOKSLUS. VAIDINIME DALYVAUJA 17 KANADOS TORONTO LIETUVIŲ DRAMOS AKTORIŲ

TURTINGAS BUFETAS. GERAS ORKESTRAS.

ĮSPĖDINGAI DEKORUOTOS SALĖS

VAKARO PRADŽIA: 6 VAL. 30 MIN. P. P.

Nuoširdžiai kviečiame Clevelando visuomenę gausiai atsilankyti ir pamatyti įdomų vaidinimą, drauge paremti mūsų skautiškąjį jaunimą.

BILIETAI PO \$2.00, \$1.50 IR \$1.00, YRA NUMERuoti IR IS ANKSTO GAUNAMI UZSISAKANT TELEF. GL 1-2350 AR LIETUVIŲ PREKYBOS NAMUOSE.

GERESNI NAMŲ STATYTOJAI VISUOMET ĮSTATO MONCRIEF

Šildymą ir oro vėsinimą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O

on AUTO INSURANCE

Telefono pašaukimas Jums gali sutaupyti daug dolerių apsidraudžiant Amerikos vienoj didelėj draudimo įstagoj. Pašaukus jokie išpareigojimo.

PAULINA MOZURAITIS-BENNET
Insurance Agent
13706 Benwood Ave.
Cleveland 5, Ohio

SK 1-2183

• Šį ketvirtadienį Arenoje rengiamose imtynėse dalyvaus Hans Schmidt ir Fritz von Erich prieš Lord Athol Layton ir Ilio Di Paolo. Po to seks kitos 5 imtynės.

Aplankyk Savo Bažnyčią Memorial Dienoj

NORWOOD DRUG, INC.

GERAS RECEPTO IŠPILDYMAS YRA SVARBIAUSIA MŪSŲ PAREIGA.

RECEPTŲ SPECIALISTAS

6411 Superior Ave.

HE 1-1035

BEFORE YOU BORROW TO BUY A HOME

GET OUR LOW RATES AND HELPFUL TERMS

OUR ESCROW SERVICE PROTECTS YOU WHEN BUYING OR SELLING REAL ESTATE

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija visus lietuvius ir jų draugus kviečia nepamiršti 1959 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvedęs garsiakalbius. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radijo valandėlių. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsirikišite, visi patogumai Jums.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

3½%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

DIDŽIAUSIA, PATIKIMIAUSIA, SU 25 METŲ PRAKTIKA, APMUITINTŲ SIUNTINIŲ Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR VISUS RUSIJOS KRĄSTUS, PERSIUNTIMO ĮSTAIGA.

SU INTURISTO LEIDIMU

GLOBE PARCEL SERVICE Inc.

Siuntiniai pilnai apdrausti, gavėjas nieko neturi primokėti.

Siuntėjai įsitikino, kad per GLOBE PARCEL SERVICE INC. siunčiami siuntiniai, greičiausiai, tvarkingiausiai pasiekia adresatą. Prašykite, prisiųsime katalogus su pilna informacija, drabužių bei avalynės dydžių Nr., iš rusiškų ir amerikietiškus. Ir kainoraščius, kiek už kurį daiktą reikia mokėti maito.

Siuntėjų patogumui įstaigoje turime gerų vilnonių ir rajoninių medžiagų, odų, batukų, vilnonių skarų, skarelių, skustuvų, plaukams kirpti mašinėlių, stiklui deimanto rėžtukų, lovatiesių ir t.t. Garantuojame, kad niekur kitur, už tokias žemas kainas, šių prekių negalėsite nupirkti. Šios prekės parduodamos tik siuntėjams.

Šios įstaigos tarnautojai lietuvių.

Darbo valandos: Kasdien nuo 9:30 - 6.

Trečiądieniais 9:30 - 8. Šeštadieniai 9 - 3.

ADRESAS:

GLOBE PARCEL SERVICE INC.

1313 Addison Rd.

Corner Superior Ave. & E. 71 St.

Tel. UTah 1-0806 & UTah 1-0807

SIUNTINIAI SIUNCIAMI TIESIOG IŠ CLEVELANDO.

DIRVA

THE FIELD

Kas ir kur?

• Kanados Lietuvių Bendruomenės Tarybos rinkimai įvyks birželio 7 d. Tai bus iš eilės ketvirtieji tokie rinkimai.

• Juozas Bačiūnas Australijos lietuviams dovanai nusiuntė 366 egz. Kelionė į Pacifiko kraštus ir 56 egz. Vanagaitis. Tas knygas Australijos Lietuvių Bendruomenė parduos už nedidelę kainą ir pinigais įneš į Kultūros ir švietimo fondą.

Pranas Ožinskas, virš 30 metų, drauge su K. Norkum (redaktorium) leidžia Argentinos Lietuvių Balsą.

• Antano Vanagaičio 10 metų mirties minėjimas Chicagoje rengiamas gegužės 24 d., 3:30 val. Marijos Aukštesniosios Mokyklos salėje. Meninė programą išpildys St. Baras, M. Kripkauskienė, A. Stempuzienė, A. Kučiūnas ir Alice Stephens moterų choras. Kalbėtojai bus: Dr. P. Daužvardis, J. Tysliava ir A. Lapinskas.

Minėjimą rengia specialiai sudarytas komitetas, kuriam pirmininkauja Dr. S. Biežis.

• J. Lietuvninkas, iš Baltimorės, vėl atsiuntė du naujus Dirvos skaitytojus. Ačiū už talką.

TORONTO

• Karolis Drunga, buvęs Vokietijos lietuvių bendruomenės pirmininkas, gegužės 24 d., 3 val. p. p. Lietuvių Namuose skaitys paskaitą, apžvelgiančią Europos lietuvių gyvenimą ir mūsų rezistenciją.

Gausių atsilankymų parodykime, kad mums lietuviški reikalai rūpi, nuo jų nesiškiriam ir jais visuomet domimės.

• ABN Kanados Vykdomojo Komiteto posėdyje, įvykusiam gegužės 11 d., buvo tariamasi organizaciniais, tarpusavio bendravimo ir propagandos bei informacijos klausimais. Efektingesnei kovai su komunizmu, prieita nuomonė, pagreitinoti periodinio anglų kalba leidinio išleidimą.

Draugijos garbės nari

p. SOFIJAI SMETONIENEI ir gerbiama p. J. TŪBELIENEI,

Sibire iškentėjusiam ir Vilniuje mirus jų mylimam broliui

TADUI CHODAKAUSKUI,

giliai užjaučiame

D. L. K. Birutės Karių Šeimų Moterų Draugijos Clevelando skyrius

Šaukiamas specialus Balfo valdybos posėdis

(Pranešimas BALFO reikalais)

Dėl spaudoje ir visuomenėje pasirodžiusio didelio susirūpinimo BALFe vykstančiais pasikeitimais, pranešame BALFO direktoriams, BALFO apskričių ir skyrių vadovybėms ir BALFO rėmėjams, kad

1) atleidimas BALFO reikalų vedėjo kun. L. Jankaus iš pareigų nuo š. m. birželio 6 d.,

2) suteikimas BALFO reikalų vedėjui kun. L. Jankui atostogų nuo šių metų gegužės 15 d. jų neprašant,

3) pakvietimas BALFO reikalų vedėju p. Juozo Bražinsko, vietoj kun. L. Jankaus, yra padaryta be BALFO valdybos žinios ir pritarimo.

Todėl šių metų gegužės 27 dieną 7 val. vakare šaukiamas specialus šiais klausimais

Krepšininkai...

(Atkelta iš 1 psl.)

savo rinktinę visados įtraukia keletą lietuvių žaidėjų.

Amerikoje, tame lietuviško krepšinio stiprybės lopšyje, per paskutinius keletus metų pastebimas didžiulis mūsų krepšininkų šuolis pirmyn. Jeigu prieš kiek laiko mūsų sporto klubų krepšinio komandos demonstravo dar silpną žaidimo lygį, šiandien jau yra visa eilė komandų, kurios žaidžia pasigėrėjimo vertą krepšinį. Neseniai įvykusiose š. Amerikos sporto žaidynėse Detroito ir išlepus žiūrovas džiaugėsi aukšta žaidimo klase ir komandų pajėgumu lygumu. Malonu, kad žaidėjų eilėse matosi daug čia gimusių jaunimo; sportininkai rado bendrą kalbą tarp "senųjų ir naujų".

Daug krepšininkų žaidžia įvairių universitetų ir gimnazijų rinktinėse. Iš tokių žaidėjų sudaryta kombinuota Lituanicos ir Neries komanda dalyvavo stiprioje Chicago Marquette Parko lygoje ir lengvai iškovojo pirmą vietą.

Krepšininkų laimėjimai mums yra atnešę neginčiamos naudos. Dabar, kada mums vis nesiseka surasti tinkamesnių įrankių plačiau pasigarsinti kitų tarpe, sportininkai, pasikinkę lietuvišką krepšinį sugalvojo didelį žygį. Vidurinių Vakarų sporto apygardos vadovo Petro Petručio užmegstas ir nedrąsiai pradėtas sumanymas su Amerikos lietuvių krepšinio rinktinė išvykti gastrolėms į Pietų Ameriką šiuo metu vystosi į visų dėmesį kreipiantį ir visų paramos ver-

sima valdybos posėdis, prašant šiems valdybos nariams ir pirmininkui sutikus: V. Abraičiui — vicepirm., V. Alksniniui, kun. Pakalniškiui, A. Deveniui ir A. Trečiokui.

tą reikalą. Ypač entuziastingai šį sumanymą parėmė P. Amerikos lietuviai. Jie įvairiose P. Amerikos valstybėse organizuoja rungtynes ne tik su vietiniais lietuvių klubais, bet ir su pajėgiais pietų amerikiečių komandomis.

Čia mums mažai yra žinoma apie P. Amerikos lietuvių krepšininkų pajėgumą. Bet žinant aukštą krepšinio lygį P. Amerikoje (Brazilija yra oficialus pasaulio meistras) reikia manyti, kad ir kitoje ekvatoriaus pusėje tautiečiai gerai sugeba kamuolį valdyti. Urugvajaus rinktinėje žaidžia du lietuviai — Cieslinskas ir Kanopa.

Šia iškyla susidomėjo ir P. Amerikos valstybių krepšinio sąjungos. Numatoma keletas rungtynių didžiųjų stadionuose, kur laukiama tūkstantinių žiūrovų minių.

Į Pietų Amerikos žygį vyks 10 atrinktų žaidėjų, kuriems vadovaus žinomas krepšininkas Vytautas Grybauskas. Kartu vyks ir keletas žinomų mūsų veikėjų. Visai akcijai vadovauja Petras Petraitis ir Valdemaras Adamkavičius.

Kelionei nustatytas šis maršrutas: Bogota, Buenos Aires, Montevideo, Sao Paulo, Rio de Janeiro, Caracas. Krepšininkai išvyks laipos pradžioje ir grįžta rugpjūčio viduryje. Žaidėjai dėvės uniformą su lietuviškomis spalvomis ir oficialiai vadinis Amerikos lietuvių rinktinę.

Išvykai finansuoti reikia nemaža lėšų. Fondų jai paremti nėra, bet pradžia jau padaryta, o likusius sumes pagrindinis mūsų fondas — mes visi iš savo skatų. Jeigu pritarite krepšininkų žygiui, pritarimo ženklą pasiųskite savo dalį į Lithuanian Basketball Fund, Account No. 21921, Chicago Savings and Loan Assn., 6245 So. Western Ave., Chicago 36, Ill. Jeigu nepritarate, vistiek pasiųskite.

Čia tik viena grupė iš Simo Velbasio baleto studijos Chicagoje. Tos studijos mokinės gegužės 24 d., 5 val. pasirodys Jaunimo Centre. Tikimasi, kad chicagiečiai gaučiai tą pasirodymą atlankys.

Zemaitišką klumpę priima šypsodamasis buv. JAV prezidentas Harry S. Truman, kai New Yorko lietuviai nuvyko jį pasveikinti 75 m. amžiaus sukakties proga. Iš dešinės: H. S. Truman, arch. Antanas Varnas, ukrainiečių atstovas L. Huhliuk, inž. J. Zabielskis ir L. Petrušienė Olympic Press nuotrauka.

Simo Velbasio baleto studija Mokinių pasirodymas gegužės 24 d. Chicagoje, Jaunimo Centre

Chicagoje veikia keletas jaunimo ansamblių, sporto klubų ir nemaža kitokių organizacijų, kur mūsų jaunieji lietuviukai ir lietuvių tės rengiami būti sveikais, stipriais fiziškai ir dvasiškai.

Kalbant apie tokius jaunimo susitelkimus, negalima iš jų išskirti ir Simo Velbasio jau daug metų vedamos mokyklos — baleto studijos, į kurią kasmet atvyksta vis naujų ir naujų šešiamečių ar kiek vyresnių balerinų. Jos išėjusios naujokių apmokymą, kopia vis į aukštesnio laipsnio šokėjas.

Naujokų mokymas

Kai stebi tik ką pašauktus į kariuomenę kaimo žaliūkus pastatytus prieš eilinių gretas ir palygini jų bendrą išorinę išvaizdą, matai didžiulį skirtumą.

Panašus vaizdas susidarė ir S. Velbasio "kariuomenėje", kada pamačiau skirtumą tarp naujokių ir eilinių balerinų.

Naujokių apmokymą stebėjau beveik ištisus metus. Jis pradėdamas ne nuo baleto šokių, bet nuo išlavintų kiekvieno kūno ir rankų sąnarėlio bei viso kūno pasiskirų raumenų pluoštų. Jos pratinamos prie muzikos takto ir drausmės. O tik po to iš tų pačių judesių pradėdamas lipdyti ir koks nesudėtingas kūrinėlis.

Drausmė ir lietuviybė

Drausmės "statutas" S. Velbasio rankose yra ilgo lazdėlė, ne "balerinoms" mušti, bet šokiams ir tvarkai diriguoti, nes kiekvienas kaukštelėjimas lazdele į grindis "balerinoms" reiškia atitinkamą judesį.

Ką bendro turi tas balletas su lietuviybe? Visas mokslas vedamas tik lietuvių kalba. Griežtai reikalaujama iš "balerinų", kad tarp savęs kalbėtų tik lietuviškai. Mažesniųjų grupės mergaitės įpareigojamos išmokyti lietuvišką liaudies dainelių, kurias, protarpiais joms pačioms dainuojant, daromi įvairūs judesiai. Kasmet ruošiami Kalėdų eglutės, kurios metu leidžiama kiekvienai mažytei "balerinai" pasirodyti su šokių, lietuviška dainele ar eilėraščiu. Taigi, kaip matom, tas didelis būrys jaunųjų lietuvių S. Velbasio vedamas sveiku ir tiesiu keliu.

Baleto studijų vakaras

Kaip kiekvieną pavasarį, taip ir šį, t. y. gegužės 24 d., 5 v. p. p. Jaunimo Centre įvyks aukščiau aprašytos Baleto Studijos vakaras, kur žada pasirodyti ne tik vyresniosios mergaitės su gražiais ir sudėtingais balentiniais šokiais, bet ir pačių mažųjų grupė su valsais ir polkomis.

Įvertinkime S. Velbasio ir

pianistų Kalvaičio ir Skridulio atliktą nuoširdų ir sunkų darbą. Jaunųjų lietuvių šokėjų pastangas ir didelį pasiryžimą, ir gegužės 24 d., 5 v. p. p., visi atvykime į Jaunimo Centrą.

V. Abr.

Neolithuanų studijų dienos Detroite

L. S. T. Korp! Neo-Lithuania valdybos pavedimu Korp! Neo-Lithuania Informacinio leidinio ir Dirvos Korp! Neo-Lithuania skyriaus redakciniai kolektyvai, organizuoja studijų dienas, kurios įvyks gegužės 30 ir 31 d. Detroite, Sheraton Cadillac viešbutyje.

Studijų Dienų programa Šeštadienis V. 30

8:30 — 10:30 Registracija.

10:30 — 12:30 Studijų dienų dalyviai yra kviečiami dalyvauti A. L. Tautinės Sąjungos seimo atidarymo iškilmėse.

2:00 — 6:00 Studijų dienų atidarymas ir paskaitos, pranešimai ir diskusijos spaudos reikalais.

Paskaitas skaitys B. Gaidžiūnas ir V. Alantas. Pranešimus padarys kol. E. Žemgulytė ir kol. K. Gaidžiūnas.

7:30 Banketas ir šokiai.

Sekmdadienis V. 31

Pamaldų laikas. 10:30 — 2:30 Paskaitos ir diskusijos Korp. organizaciniais ir ideologiniais klausimais. Paskaitas skaitys kol. A. Augustinavičienė ir Dr. B. Nemickas.

Studijų dienų dalyviams bus parūpinti kambariai tame pačiame viešbutyje — po 4 kol. į kambarį už \$3.50 kiekvienam. Banketas ir šokiai \$3.00.

Viešbuty rezervacijas prašome padaryti iš anksto grupėmis po 4. Apie dalyvavimą bankete prašome iš anksto painformuoti: Ne ringa, 1906 25th St., Detroit 16, Michigan pažymint, kad studijų dienų dalyvis.

Korp! padalinių valdybos maloniai prašomos visus korporantus apie šias studijų dienas painformuoti ir paraginti, kad jose skaitlingai dalyvautų. Studijų dienų rengėjai tikisi visų korporantų paramos ir aktingo dalyvavimo.